

Naročnina mesečno
25 Din, za izo-
zestvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izozestvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni sredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Edina prava fronta

Po petih letih jugofašistične diktature, ki je na vseh področjih našega javnega življenja pustila za seboj same razvaline, se zanjena danes po vsej državi, predvsem pa pri nas, kjer tudi najhujše nasilje ni moglo za-
dušiti slovenske ljudske demokracije, novo politično življenje.

Načrt minulega režima, ki je bil orodje v rokah čaršije, židovstva in framasonske in-
ternacionalne, je bil v prvi vrsti ta, da bi, za-
krit od jugoslovanske nacionalne ideje, zru-
šil krščansko demokratično slovenstvo in ob-
enem z njim katoliško tradicijo Hrvatov,
srbsko ljudstvo pa je s tem, da se je izdajal
za privilegirana varuha državnega in na-
rodnega edinstva proti »separatiškim ele-
mentom«
preko Save, mislil preslepiti tako, da ne bi opazilo, kako se podirajo tudi te-
melji njegovega političnega življenja: svo-
bodoljubje in narodna poštenost. To je bila
ideologija in psihologija JNS, kateri so naši
slovenski »demokrati«
sledili večidel iz po-
dedovanega slepega sovraštva proti namis-
ljenemu klerikalizmu, ki ga nikjer ni. Vodi-
telje slovenske in hrvatske ljudske misli so
internirali, zapirali in preganjali, stare
stranke uničili, da skujejo pod policijskim
vodstvom in nadzorstvom neko jugosloven-
sko snoparstvo, in so se pri nas lotili celo
naše najmočnejše slovenske kulturne organi-
zacije. V srbskem narodu pa so skušali po-
tlačiti do zadnje sledi demokratske tradicije
radikalne stranke, da bi »prosvetljeni abso-
lutizem«
zmagal na vsej črti s pomočjo tistih
bajonetov, od katerih je celotak genijalen
nasilnik, kakor je bil Napoleon, dejal, da se
na njih ne da dolgo sedeti, dočim so naši
mali in nebolj posnemovalci zapadnega
fašizma bili prepričani, da bodo vladali
večno.

Ta izpačeni nacionalizem je zdaj žalostna
podrtina, ki so jo izpodkopali nezmožljivi de-
mokratični duh jugoslovanskega ljudstva z
ene in lastna nesposobnost ter pomanjkanje
vsakega pravstvenega fundameta z druge
strani. Jugoslovanskega državnega edinstva
in politične narodne enote ni mogoče usta-
riti z nasilnimi in nemoralnimi metodami pa
z izpodkopavanjem izrazite, naravno uteme-
ljene in visoko razvite slovenske, hrvatske
in srbske narodne zavesti, ki v jugosloven-
stvu ne vidi svoje negacije, za katero je stre-
mel naš izpakebrani jugonacionalizem, am-
pak le svojo izpolnitel v popolni in svo-
bodni vzajemnosti treh enakopravnih edine
slovenskega, hrvatskega in srbskega naroda.
Kakor hitro je bila izločena iz našega držav-
nega življenja demokracija, katero so JNS
režimi hoteli samo na videz ohraniti pod laži-
parlamentom, izvoljenim od srezkih načelnikov,
se je pokazalo, da more eveteti pod tako
krinko samo najhujša korupcija, zapravlja-
nje narodnega premoženja in bogatenje kli-
ke na račun ljudske siromašne, našega
kmeta, obrtnika in vseh pridobitnih stanov
sploh. Zato je bil konec takega režima narav-
nost katastrofalna.

Naša slovenska ljudska stranka, ki ji na-
valje vsemu terorju ni bilo mogoče izpodko-
pati tal v duševnosti našega naroda, se je
zdaj kot sestaven del enotne jugoslovanske
demokratične fronte, ki se mora izpolniti
še z vsemi zdravimi silami hrvatskega na-
roda, lotila obnove slovenskega političnega
in gospodarskega življenja ter okrepitve na-
ših moralnih sil na podlagi jugoslovanske
ljudske misli, ki naj postane vodilo in gibalo
vsega našega državnega življenja v tistem
duhu, ki je od davnih vekov navdihoval vse
zunanje in notranje borbe Jugoslovancev za
narodovo svobodo, enakopravnost in socialno
pravičnost. Naša zdrava ljudska množica, ki
se ni uklonila najhujšemu fašističnemu na-
silju, da bi se udala malodušju, črnogledstvu
in brezbriznosti poražencev, je takoj razu-
mela klic svojega narodnega voditelja, da
naj se zbere v močno jugoslovansko ljudsko
fronto radikalne zajednice, ki se vsepovsod
po naši domovini organizira z mladostnim
navdušenjem in bodrim gledanjem ter krep-
ko voljo za vztrajno delo na obnovi naše dr-
žave. Naše ljudstvo pa tudi razume, da po
tolikih letih samega rušenja naših gospodar-
skih, političnih in moralnih dobrin ni mo-
goče delati čudežev, ampak da bo obnovitve-
no delo zahtevalo veliko časa, potrpljenja in
žrtve, da se bodo mogoče delale tudi napake,
da pa bo dobra volja, pošteno stremljenje za
končnim ciljem in sodelovanje vseh, ki dobro
mislijo in hočejo, v širokem okviru jugoslo-
vanske radikalne zajednice premagalo po-
slednje ostanke in ovire prošle nesrečne dobe,
ki se nikakor ni začela šele pred štirimi, pe-
timi leti, ampak sega v svojih zarodkih ve-
liko dlje v naše samostojno državno življenje
po vojni.

Tako ljudstvo. Kar pa se tiče našega iz-
obraženstva, akciji takozvanih pohorcev ni
pripisovati velikega pomena. Njene koronine
ne segajo v naše ljudstvo pa tudi ne v zdravi
del našega razumnosti. Edino oporo ima ta
nanovo prebarvana JNS v nekem krogu se-
danjega parlamenta, ki kot najvidnejši znak
preteklosti še žalostno štrli iz pogorišča biv-
šega lažinacionalnega režima. Če bi pred-
stavljali ta ostanek kakšno resno oviro, v kar
vsakdo upravičeno dvomi, potem upamo, da
ga ne bo težko odstraniti tudi na radikalen
način, če bi bilo treba. Imamo pa nekaj inte-
ligence, ki simpatizira s takozvano združeno
opozicijo, o kateri bi dejali, da jih ni malo, ki
pošteno mislijo in zasledujejo nesebične ci-
lje, o katerih so prepričani, da so v splošnem
interesu naroda in države. Kar se teh tiče,
smo mi mnenja, da bi se ti cilji, ki so isto-
vetni z našimi, dali veliko lažje doseči, če bi
se vsa naša pošteno misleča inteligenca bo-
rila zanje v eni in isti fronti velike večine
našega ljudstva, kar bi šele predstavljalo
resnično in enodušno slovensko fronto pod
državno in slovensko zastavo, ki bo kmalu
zopet kot znak naše stoletne borbe za svo-

Proti zlonamernim klevetam

Vatikan in abesinska vojna

Važna izjava nadškola-primasa Anglije - Jasna beseda vatikanskega glasila

London, 17. okt. SE. Primas Anglije katoliški nadškof westminsterski msgr. Hinsley je imel v svoji stolnici v Londonu velik govor, v katerem je v ostrih besedah govoril o vojni proti Abesiniji, ki jo je označil kot »znanstveno masakri-
ranje«. V svojem nadaljnjem govoru se je nadškof dotaknil tudi stališča, ki ga sv. oče zavzema do vojne v Abesiniji in je odgovoril na nekatere očitke, ki jih je slišal v javnem mnenju.

Nadškof Hinsley je najprej omenil trditve, ki jo je bral v nekem večjem londonskem dnevniku, češ »da so zvonovi sv. Petra pritrkavali, ko je Italija mobilizirala proti Abesiniji«. Nadškof je takšno pisanje označil kot »kleveto, ki ni vredna angleškega časopisa«
ter je dodal, da je pooblaščen naravnost od sv. očeta, da javno izpove, da je ta trditev izmišljena in zlonamerna.

Nadškof je nadaljeval: »Trditve, da Vatikan odobrava ali podpira italijansko odpravo proti Abesiniji so jako cenene, a so brez vsake podlage ter imajo samo namen sv. stolico očriniti. Sv. oče kot poglavar vatikanskega ozemlja ne more obsojati svoje sosedne države, ki razpolaga z vsem mogočim orožjem, da odgovori na obsodbo. Sv. oče tudi ne more izreči izključitve in prokletstva

nad italijansko vlado, ker bi iz takšnega dejanja sledila neizprosna vojna s sosednjo državo in ker bi se zanesel nemir med italijansko ljudstvo ter bi ga sosedni režim z lahkoto nahujskal za odprt upor proti katoliški cerkvi. Sicer pa je jasno, da sv. oče danes ne more nastopiti kot sodnik, ko ga ni nikdo v to pooblastil niti ga obe nasprotujoči stranki nista povabili, da posreduje. Znano je tudi, da so velesile v tajni pogodbi, sklenjeni l. 1915 v Londonu sv. očeta izrečno izključile iz vsakih mirovnih pogajanj. Sv. oče tudi nikdo ni vabil v Zvezo narodov. Pristavljam, da bi v Italiji nastal danes nepopisen kaos, ako fašizem, ki ga v načelu odklanjam, propade. Z njim bi izginila vsaka avtoriteta tudi cerkvena in božja. Imejte to pred oči!«

Vatikansko mesto, 17. okt. SE. Glasilo Vati-
kana »Osservatore Romano«
odgovarja na grde klevete, ki jih razširja o stališču Vatikana v abesinskem vprašanju glasilo francoskih komunistov »L'Humanité«. Pariški komunistični list namreč je zapisal »da je sv. stolica sklenila posebno po-
godbo z italijansko vlado, na podlagi katere stavlja Vatikan svoja denarna sredstva na razpolago Italiji za njene vojne potrebe«.

»Osservatore Romano«
odgovarja tako-le na komunistične klevete:

»Ta laž je tako velika in tako grda, da je ni mogoče drugače razlagati, kakor s tem, da so vsa druga sredstva komunističnega boja proti sv. stolici odpovedala in da je treba sedaj seči še po takšnih. To so ljudje, ki so vsake uro pripravljeni izzvati najbolj krvavo revolucijo, samo da dosežejo svoje cilje. To so ljudje, ki danes v imenu pacifizma protestirajo proti italijansko-abesinski vojni, a istočasno hladnokrvno pripravljajo še mnogo hujša prelivanja človeške krvi. Naj nikar ne zavijajo in pretvarjajo jasnih in nedvoumnih izjav sv. očeta. Sicer pa se bo navleče njihovim lažnjivim zavijanjem resnica izkazala. In resnica bo pokazala Kristusovega namestnika v pravi luči kot edinega pravega borce za mir, kot edinega pravega branilca miru in pravice med človeštvom. Komunistični in drugi protikatoliški tisk je očividno izgubil živce in svojim klevetam ne stavlja nobene meje. To moramo danes glasno povedati svetovnemu mnenju, naj samo sodi in obsoja tako grda dejanja.«

Laval se trudi, da bi posredoval mir

Pogajanja zamočvirjena

Pariz, 17. oktobra. AA. Kakor poroča agencija Havas je trajal sestanek, ki ga je imel včeraj popoldne ministrski predsednik Laval z italijanskim poslanikom Ceruttijem, zelo dolgo. Zvečer se je Laval sestal z angleškim poslanikom. Njun razgovor je trajal dobro uro. Politični krogi so mne-
nja, da je Laval ponovno poskušal pridobiti za-
stopnika obeh držav za svoje načrte. Angleški po-
slanik je Lavalu po teh informacijah sporočil sklepe, ki jih je sprejela angleška vlada na svoji seji, ki se je vršila včeraj dopoldne. Splošen je vtis, da so se Lavalova pogajanja zamočvirila.

London, 17. okt. AA. Na včerajšnji seji je vla-
da nadalje sklenila ostati s francosko vlado v naj-
tesnejšem stiku, da bi se sankcijske odredbe DN
čim prej in čim bolj uspešno izvršile. Zunanji mi-
nister Hoare je dobil nalog nadaljevati po posre-
dovanju pariškega poslanika razgovore z Lavalom
o vprašanjih, ki se nanašajo na sankcijsko akcijo.

Rim, 17. oktobra. AA. Sodeč po mnenju da-
našnjih rimskih listov italijanska vlada posre-
dovanih predlogov francoskega ministrskega pre-
sednika Lavalu, ki so bili sporočeni italijanskemu
poslaniku v Parizu, a priori ne bo odbila, marveč
sprejela kot osnovo za sporazum z Anglijo odno-
so z Abesinijo. Diplomatski krogi sicer smatrajo, da
sedanji trenutki ni baš najbolj primeren za

taka pogajanja, ker je pričakovati, da bo italijan-
ska vojska v kratkem še globlje prodrla v Abesi-
nijo, toda vpoštevati je treba, da je Mussolini po-
novno pokazal pripravljenost za pogajanja z An-
glijo. Italijanski politični krogi pa so nekoliko
skeptični glede uspehov Lavalove posredovalne
akcije ker sodijo, da Anglija ne bo v ničemer po-
pustila.

Angleški pogoji

London, 17. okt. AA. »Times«
poroča iz Pa-
riza, da je angleška vlada v svojem odgovoru na
Lavalovo vprašanje naglasila, da je pripravljena
proučiti morebitne predloge glede rešitve spora
samo, če se italijanske čete umaknejo iz Abesi-
nije na italijansko ozemlje. Angleški odgovor je
dokaj obsežen. V svoji noti opozarja angleška vla-
da na to, da je Mussolini s svojo vojno kršil niz
svečanih obvez, ki jih je sprejel v imenu svoje
vlade. Ta okolnost omejuje vrednost bodočih po-
gajanj.

Poročila z bojišč

Italijanska poročila:

Letala demoralizirajo sovražnika

Rim, 17. oktobra. AA. Po italijanskih vesteh
iz Magdiša (Mogadiscia), je italijanska letalska
akcija demoralizirala abesinsko vojsko na soma-
lijski fronti. Zaradi tega je pač Nacibu Emanuel
ki ga je cesar imenoval za guvernerja v Hararju
in Ogadenu, odredil poveljnikom posameznih abe-
sinskih oddelkov, ki so se utrdili na položajih
neposredno nasproti vojski generala Grazianija v
Borabeju, da se umaknejo za nekaj kilometrov
navzgor po reki Fafanu in se utrdijo okrog Ga-
luafa in Gabredara.

Ras Sejum pripravlja protiudar

Aksum, 17. oktobra. AA. Po informacijah
agencije Stefani je ras Sejum s svojimi četami za-
pustil dosedanje postojanke ob reki Guranguri in
biti proti Aksumu, tako da je pričakovati večje
abesinsko ofenzivo proti desnemu krilu italijanske
vojske.

Govori generala de Bono

Aksum, 17. okt. AA. Agencija Stefani po-
roča: Vrhovni poveljnik eritrejskih čet ge-
neral de Bono je imel na prebivalstvo mesta
nagovor, v katerem je med drugim izjavil,
da bodo italijanske oblasti spoštovale obič-
aje in vero prebivalstva v tigrejski pokra-
jini.

Italijanski protipogoji

Pariz, 17. oktobra. AA. »Petit Journal«
je davi objavil informacijo, da je italijanski poslanik
včeraj popoldne sporočil Lavalu, da je italijanska
vlada pripravljena pogajati se z Anglijo na osnovi
znanih Lavalovih predlogov, toda pod pogojem, da
Angleži umaknejo del svojih vojnih ladij iz Sre-
dozemskega bazena in se ukine vsa sankcijska
akcija Zveze narodov.

Anglija čaka na Lavalov padec

London, 17. oktobra. AA. »Star«
izraža v svo-
jem današnjem komentarju o Lavalovi posre-
dovni akciji, da je vprašanje padca Lavalove vlad-
de le še vprašanje nekaj dni. Laval se je znael
pred alternativo, da zaradi svojih neizpolnjenih
obljub, ki jih je dal Mussoliniju, odstopi ali pri-
znači vse francoske prijateljske zveze in zavez-
ništva s posameznimi evropskimi državami. An-
glija je pokazala napram Franciji mnogo popustli-
vosti, ki pa je že dosegla svoj višek.

»Ewening Standard«
sodi, da je Chamber-
lain s svojo izjavo, ki je dal da o priliki locarnske
desetletnice, Lavalovo posredovalno akcijo obsodil
na smrt.

Ta izjava je napravila najlepši vtis tudi
na druge abesinske poglavarje in prebival-
stvo, ki se z vsakim dnem v večjem številu
vrača na svoje domove in izjavljajo italijan-
skim oblastvom zvestobo.

Dvoje letal uničenih

Rim, 17. okt. AA. Agencija Stefani poroča, da
se dve vodni letali, ki sta se ponoči iz Livorna
odpravili na izvidniški polet, včeraj zjutraj nista
vrnili v pristanišče. Zato so poslali za njima celo
eskadro letal, ki je odkrila njune ostanke na
odprtem morju med Talamonom in otokom Elbo
Posadka obeh letal je utonila.

Nadaljna mobilizacija v Italiji

Rim, 17. okt. AA. Včeraj je bil objavljen
ukaz o mobilizaciji rezervnih oficirjev inžen-
irske in letalske stroke letnika 1911 ter vseh
gradbenih inženirjev poslednjih letnikov.

Francoska poročila:

Cesar zapovedal ras Sejumu napad

Pariz, 17. okt. AA. Agencija Havas je
prejela sporočilo iz Adis Abebe, da je abesi-
nski cesar ukazal rasu Sejumu, da se s svojo
vojsko odpravi proti Aksumu in ga ponovno
osvobodi.

Napetost na libijski meji

Kairo, 17. okt. AA. Po informacijah po-
ročevalca agencije Havas se vršijo v Libiji
in Cirenaiki velike pregrupacije italijanske
vojske, ki se koncentrirajo zapadno oaze Sivah
in okrog Guegare. Italijanske čete so se zla-
sti okrog oaze Džiralub na egiptovski mej-
zaklopače v rove in si zgradile pod zemljo
skladišča za vojni material in tanke.

Nemška poročila:

Ambalaga zasuta z bombami

Adis Abeba, 17. okt. AA. Po informacijah
poročevalca DNB so italijanska letala s se-
verne fronte včeraj prvič napadla Ambalago
in jo naravnost zasula z bombami. Ubilih je
bilo mnogo civilnih prebivalcev. Abesinski
vojaški oddelki niso imeli nikakih izgub. Na

General Graziani, poveljnik italijanske južne armade.

južni fronti se koncentrirala okrog 100.000 abesinskih vojakov.

No va taktika Abesincev

Addis Abeba, 17. okt. — Kakor poročajo v dobro informiranih krogih, se je na severnem bojišču posrečilo dobiti zvezo med armado ras Kassa, ki marširajo iz Gondarja in četami ras Seyuma. Severna abesinska fronta je torej strnjena in so prednje čete ras Kassa že prekoristile reko Takazze.

Kar tiče delovanja italijanskih letal so tu mnjenja, da jim ni treba pripisovati izvanredne važnosti. Po lastnih italijanskih izjavah bi se Italijanom še do danes ne bilo posrečilo, da odkrijejo glavni stan in niti ne jedro armad ras Kassa in ras Seyuma. Abesinske armade očividno izmordane marširajo izključno samo ponoči, med tem, ko se podnevi skrivajo v travi in grmičju.

Skozi glavno mesto še vedno marširajo nove čete proti severu.

Poveljujejo jim domači fevdalni knezi in glavari.

Iz italijanske Asmare poročajo, da so letalci odkrili na severni fronti sisteme strjenih strelnih jarkov, betonske zaklone in utrjena oporišča abesinske vojske. Radi tega pričakujejo močnejšo odpora pri prodiranju. Italijanske čete so zasedle nekaj novih pozicij južno od Aksuma in Adigrata in sicer brez boja.

Upori v Godžamu

Asmara, 17. okt. AA. DNB poroča: Italijanska letala so bombardirala skladišča municije v Belmarjumu južno od Makala. Zdi se, da je bilo skladišče uničeno. Med povratkom so italijanska letala na več krajih opazila abesinske čete in jih takoj obstreljevala z bombami. Po najnovejših vestih je v pokrajini Godžam južnozahodno od Adue izbruhnil upor. Ta pokret je v zvezi z odstavitvijo rasa Ajelaja. Na njegovo mesto je abesinski cesar imenoval svojega zaupnika rasa Imiro. Prebivalstvo ga odklanja in se noče odzvati njegovi mobilizaciji.

Angleška poročila:

Potrđilo o ofenzivi rasa Sejuma

London, 17. okt. AA. Agencija Reuter poroča: Abesinska vojska se na severni fronti še nadalje koncentrirala. Za črto, na kateri se je utrdila vojska rasa Sejuma in abesinskega prestolonaslednika, se organizira močna rezervna armada. V vsakem primeru so Abesinci okrog Makale zasedli strateško zelo važne točke. Splošno se sodi, da ne bodo podvzeli nikakih ofenzivnih akcij ter da bodo vse svoje ofenzivne operacije na severni fronti omejili na manjše napade na italijanske postojanke ter četrtniško borbo proti posameznim italijanskim oddelkom. Nadejajo se namreč, da bodo s tako taktiko ovirali nadaljnje napredovanje Italijanov v sektorju okrog Makale.

Tudi v Ogađenu je abesinska vojska po številu vojakov zelo močna. Zlasti na jugozahodu Gerlogubija so koncentrirani veliki oddelki Abesincev, ki pričakujejo, da bodo Italijani vsak hip prišli prodirati proti Hararu.

Tudi večeraj so bila italijanska letala zelo aktivna in so bombardirala abesinska taborišča ter izvršila celo vrsto izvidniških poletov nad železniško progo Addis Abeba—Džibuti.

Iz Addis Abebe prihaja vest, da se je tekem večerajšnjega dne v abesinski prestolnici zbralo več tisoč bojnikov iz zapadne Abesinije. Pred parlamentom se bo danes vršil vpričo cesarja defile čet, pri katerem bo sodelovalo 100.000 vojakov vseh vrst orožja. To vojsko bo nato takoj odpoteno na razne fronte. Danes odpotuje na severno fronto tudi 4000 vojakov cesarske garde. Drugi oddelki garde odpotuje v Desie južnozahodno od Magdala. Tretji oddelki pa je namenjen v Makale.

Japonska hoče zasesti vso sibirsko obalo

New York, 17. oktobra. AA. Agencija Stefani poroča: Ameriška vlada pozorno motri incidente na mandžursko-sovjetski meji. Sovjetski poslanik Trojanovski je imel dolg razgovor z državnim podtajnikom. Pri tej priliki je opozoril ameriško vlado, da vodi sedaj po menju sovjetske vlade japonsko zunanjo politiko generali, ki hočejo izkoristiti sedanji položaj Sovjetske Rusije v Evropi v svojo korist. Japonska hoče zasesti celo primorje vzhodne Sibirije. Prav tako se hoče polagoma po-

Preosnova avstrijske vlade

Dunaj, 17. okt. AA. Havas poroča: Zvezni kancler Schuschnigg je danes rekonstruiral svoj kabinet. Iz prejšnjega kabineta so izpadli major Fey, Neustädter-Stürmer in dr. Reiter, Starhemberg in Waldenegg sta obdržala svoje dosedanje listnice. Od novih osebnosti, ki pripadajo Heimwehru, sta Edvard Bahr in Drechsler.

Reuter poroča k temu, da je kancler dr. Schuschnigg nameraval podati ostavko vsega svojega kabineta. Predsednik Miklas pa je ostavke ni sprejel, marveč je kanclerja pregovoril, da je vlado rekonstruiral.

Zmede v Bolgariji

Sofija, 17. oktobra. AA. Bivšega ministrskega predsednika Kimona Georgijeva, ki so ga vojaške oblasti večeraj ob 13 izpustile, so danes dopoldne zopet aretirali na železniški postaji v Jambolu v vlak, s katerim je davi odpotoval iz Sofije v Burgas, kjer živi njegova rodina. Poročajo, da je bil Kimon Georgijev aretiran na podlagi osebnih naredb ministrskega predsednika Andreja Toševa in ne po nalogu notranjega ministra generala Raska Atanasova. Prav tako je danes ravnateljstvo solij-skega redarstva vnovič prejelo bivšega ravnatelja za narodno obnovo Petka Penčeva in popa Zlateva ter še neke druge pristaje »Zvena«, ki so jih vojaške sodne oblasti večeraj izpustile.

Konec rudarske stavke v Angliji

London, 17. oktobra. AA. V južnem Walesu se je večeraj pripetilo mnogo incidentov in je prišlo do cele vrste spopadov med stavkajočimi rudarji in varnostnimi organi. Vendar je potekel dan brez prelivanja krvi. Rudarski sindikalni svet se je zvečer odločil za zaključitev stavke in je pozval rudarje, ki so še vedno vstajali v rovi, da se vrnejo domov, ker so uprave rudnikov, v katerih so rudarji stavaliki, izjavile, da so pripravljene pogajati se na podlagi predlogov, ki so jih stavili rudarji. Sklep sindikalnega odbora pa je med rudarji deloma izzval nezadovoljstvo, ker so sklenili stavkati, dokler delodajalci ne podpisajo novih pogodb na podlagi delavskih zahtev.

Iz Somalije nazaj v Eritrejo

Kar se tiče vesti, da so Italijani odpoteli iz Somalije v Eritrejo 10.000 vojakov, naglašajo v Addis Abebi, da je to zelo verjetno, ker se redno meseca novembra razširi po vsem Ogađenu trop-ska mrzlica, ki je evropski ljudje le s težavo prebolijo.

Abesinske ofenzive ne bo

Addis Abeba, 17. okt. b. Dopsnik agencija Radio poroča, da se v merodajnih krogih demantirajo vse vesti, da pripravljajo vodstvo abesinske armade veliko protiofenzivo. Poudarja se, da abesinska vojska iz vojno-tehničnih ozirih ni sposobna za tako ofenzivo, vsled česar so vsi poveljniki dobili izrecno povelje, da ne smejo ničesar ukreniti v tem oziru. Glavna naloga abesinske armade je obramba države pred tujcem, nikakor pa ne ofenziva.

Ras Gukša umorjen?

V Adis Abebi so se razširile vesti, da je bil Gukša umorjen. Kdo ga je umoril, še ni znano. Neguš je sklenil, da se te dni poda na bojišče. Splošno se misli, da se bo ustavil v glavnem stanu prestolonaslednika v Desiju.

Deževje ovira Italijane

Na jugu so se italijanske čete ustavile na črti Boraheja, kjer jih silno deževje ovira v napredovanju. Splošno se misli, da se napredovanje italijanskih čet v tem delu ne bo moglo nadaljevati pred mesecem dni, ko se bo zemljišče vsaj nekoliko osušilo. Tudi tanki so popolnoma nesposobni za gibanje po sedanjem zemljišču, ki je mokro in spolzko in so jih v številnih slučajih z velikimi težavami spravili iz blata.

Boji na reki Setit

Asmara, 17. okt. b. Po poročilih iz italijanskega glavnega vojnega stana so skušali Abesinci prekoristiti reko Setit, bili pa so odbiti, pri čemer so imeli velikanske izgube. V poročlu se dalje navaja, da deževje ovira napredovanje italijanske vojske.

Zadnje vesti

V labirintu odborov

Zeneva, 17. oktobra. Dopoldne se je zopet vršila ena izmed neštetihi sej raznih pododborov, ki naj uredi gospodarske kazni proti Italiji. Angleška delegacija je na to sejo že prinesla besedilo načrta z gospodarskimi sankcijami. Angleški delegat z kar sestavi listu vseh predmetov, ki se posle v Italijo ne bodo smeli več upoštevati. Pozabili niso niti ene surovine, ki je potrebna za izdelovanje orožja. Nato so angleški delegati še predložili listu, ki kaže, da se po seji ne sme več upoštevati v Italijo petrole, bombaž in premog.

Takoj nato pa se je dvignil poljski delegat Komarsky in izjavil, da je glede prepovedi italijanskega izvoza treba postopati zelo previdno. Poljska vlada posebno ne more razumeti, zakaj bi bilo treba uničiti že sklenjena trgovska naročila v Italiji.

Takoj nato je nastopil švicarski delegat Stucki, ki je še bolj odločno pobijal nekatere angleške predloge o gospodarskih kaznih proti Italiji. Švicarski delegat je poudaril, da ne veruje, da bi bilo v Zenevi mogoče pravilno rešiti ves problem sankcij proti Italiji.

Po teh dveh govorih se je negotovost še povečala in predlagan je bil ta izhod, da se je izvolil poleg neštetihi že obstoječih pododborov nov pododbor, ki naj na vse strani osvetli pomisleke poljskega in švicarskega delegata.

lastiti tudi pristanišč in obale do nizozemsko-indijskega otočja.

Litvinove skrbi

Tokio, 17. okt. c. Havasov dopisnik poroča po vesti agencije Rengo, da je Litvinov jasno vprašal Edena, če bo Anglija sodelovala pri sankcijah proti tisti državi, ki bi kršila sovjetsko snverenost.

ČSR se pripravlja

Praga, 17. okt. AA. ČTK poroča: Minister za narodno obrambo Mahnik je v svojem govoru na seji narodnoobrambene odbora parlamenta med drugim ugotovil, da zahteva mednarodna situacija nove odredbe, ki bodo v zadostni meri zagotovile varnost češkoslovaški državi. Poudaril je, da bo vlada predložila parlamentu zakonske načrte, po katerih se bo mogoče v vojaškem pogledu zavarovati proti vsaki nevarnosti. Zakonski načrt bo določal ustanovitve vrhovnega sveta za narodno obrambo.

Drugi zakonski načrt se bo nanašal na organizacijo predvojaških tečajev in vojaško vzgojo mladine. Da se bolje organizira vojska, bo ustanovljenih sedem novih funkcij komandantov armadnih zborov. Na ta način se bo omogočilo večje napredovanje oficeriskemu kadru. Vlada bo izdala odredbe o ureditvi posebnih taborišč, v katerih se bo mladina učila v orožju in poučevala v posameznih vojaških strokah. Minister je aludiral na moderno opremo vojske v tujih državah in je napovedal, da bo tudi češkoslovaška vojska v kratkem dobila povsem moderno opremo. Povečano bo število konjeniških polkov in nekatere utrdbe se bodo izpopolnile.

Papeški nuncij v Pragi

Praga, 17. okt. AA. ČTK poroča: Po presledku dveh let se je papeški nuncij spet nastanil v Pragi. Svoji je prispel novi nuncij msgr. Ritter. Na postaji so ga sprejeli in svedeno pozdravili vrhovni zastopniki Cerkve in oblasti. Zbrala pa se je pred kolodvorom tudi velika množica vernikov, ki je priredila papeževemu zastopniku velike ovacije. Ze v Hebu, Marjanskim Laznim in Plzinu so msgr. Ritterju priredili svedeno sprejeme. Praški nadškof se mu je odpeljal naproti do Pilzna.

Potres v Aziji

London, 17. okt. AA. Po vestih iz Tadžigistana je nastal predvečerašnjem v pokrajini Tavildžorinski nov potres. Potresni sunki se v tej deželi ponavljajo že od 8. oktobra. Predvečerašnji potres je zahteval 112 človeških žrtv. 407 ljudi je bilo težje poškodovanih. 12 vasi je potres popolnoma razdejalo.

Knez-namestnik v Parizu

Glasovi pariških listov

Pariz, 17. oktobra. Ob priliki prihoda jugoslovanskega kneza-namestnika Pavla v Pariz prinaša dobro poučeni »Petit Parisien« poseben članek, v katerem pravi, da bo Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle prebil v Parizu nekaj dni inognito. Med drugim list izjavja:

Kljub docela zasebnemu značaju njegovega potovanja ni dvoma, da se bo Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle sestal s francoskimi državniki in imel razgovore, katerih važnost je v sedanjih razmerah pač odveč poudarjati. To potovanje je pomembno in tolažilno glede na tragično smrt pokojnega kralja Aleksandra, ko je ves svet trepetal za evropski mir. Listi hvali edinstvo in slogo jugoslovanskega naroda in pravi, da ima Jugoslavija med vsemi državami, nastalimi ali povečanimi po vojni, najmanjši odstotek narodnih manjšin. Znana je vloga, ki jo je knez-namestnik igral v dneh po marsejski tragediji in vse leto po smrti kralja Aleksandra, ki je bil zdaj poteklo. Osebnost, ki jo odlikujejo tako izredne vrline, kakor kneza-namestnika, je mogla srečno in uspešno iz-

vrniti strahovito težke naloge namestništva, ki mu soglasno priznavajo, da je več ko izpolnilo vse nade, postavljene vanj. Knez Pavle je dal Jugoslaviji v tej neizmerni bolesti vso silo plemenitega značaja.

List nato omenja solanje Nj. kr. Vis. kneza-namestnika Pavla, njegovo visoko kulturo in odličnost nastopa, nato pa hvali sklep pokojnega kralja Aleksandra, ki je slutil grozeče nevarnosti in določil Nj. kr. Vis. kneza Pavla za prvega namestnika.

Tudi »Temps« komentira prihod Nj. kr. Vis. kneza-namestnika in pravi, da je prišel popolnoma zasebno, vzlic temu se bo pa sestal z uglednimi francoskimi osebnostmi. List takisto piše zelo ugodno o Nj. kr. Vis. knezu-namestniku in pravi med drugim: Zdaj se vidi, kaj je knez-namestnik dejansko storil za svojo domovino po smrti kralja Aleksandra za ohranitev in utrditev dobrega razmerja med Francijo in Jugoslavijo, ki so ga ponekod hoteli omajati.

O zaščiti proti plinskim napadom

Ko se je med in po svetovni vojni utrdilo spoznanje, da postaja plinska vojna redno in čim dalje važnejše bojno sredstvo v moderni vojni, so se začele moderne države že v mirnem času brigati za zaščito svojih vojsk in svojega prebivalstva pred plinskimi napadi. Čim bolj je država goste naseljena, čim bolj je industrializirana in čim več važnih mest ima, tem bolj je občutljiva in izpostavljena v pogledu zračnih in plinskih napadov, tem bolj se mora že v mirnem času zavarovati pred možnimi napadi iz zraka. Velike evropske države že nekaj let posvečajo največjo pozornost zaščiti pred zračnimi napadi svojih velikih mest in industrijskih centrov. Razen zapadno-evropskih držav prednjačita v organizaciji obrambe pred zračnimi napadi predvsem Nemčija in Sovjetska Rusija, veliko pa je storila v tem oziru tudi Poljska. V Rusiji je vsa zaščita osredotočena v oficijelni organizaciji »Sovavjazihi«, ki šteje dosti preko 10.000.000 članov, pa tudi podobna organizacija v Nemčiji ima na milijone članov.

Pri organizaciji zaščite pred zračnimi napadi je splošna bila inicijativa na splošno več ali manj prepisana policijskim organizacijam. Sodelovanje pri teh organizacijah je bilo prostovoljno. Z izgradnjo zaščite in z naraščajočim spoznanjem o dominantni vlogi, ki jo bodo za odločitev bodočih vojn imeli zračni napadi, pa je postajalo jasno, da tega važnega problema ne bodo mogle več reševati

Naše zastave

Belgrad, 17. okt. K večerajšnjemu komuniqueju o seji ministrskega sveta, kateremu je bil predložen osnutek zakona o zastavah, (kar je vsa Slovenija z velikim navdušenjem pozdravila), je treba dodati, da je to šele osnutek, ki bo moral biti rednim potom sprejet, dokler bo postal zakon in se bomo smeli po njem ravnavati — o čemer ni seveda dvomiti, ker ta osnutek na najbolj srečen način rešuje vprašanje narodnih zastav, pod katerimi so se Slovenci, Srbi in Hrvati borili za svojo svobodo in kulturo, poleg državne zastave, ki je simbol naše skupnosti in ki zato uživa samo po sebi umevno najčastnejše mesto. (Uredništvo.)

Naši manevri pri Nišu

Niš, 17. oktobra. AA. Vsi polki moravske divizije, del druge konjeniške divizije in del vojaštva timoške divizije so bili v dnevih od 12. do 16. t. m. na vojnih vajah okrog Tresibabe. Teren je tam zelo težaven in zlasti je veliko pomanjkanje vode. Vaje so bile združene z napornimi maršir. Kljub vsem terenskim in drugim težkostim pa so dokazale popolno sposobnost mladine, ki je letos prišla k vojakom. Starešinski kader je tudi ob tej priliki dokazal svoje visoke strateške in druge vojaške sposobnosti.

JRZ potrjena

Belgrad, 17. okt. AA. Notranji minister je pod št. 55.563 od 17. oktobra t. l. na podlagi § 3 zakona od 24. marca 1933 o izpremembah in dopolnitvah zakona o združenjih, shodih in dogovorih od 18. septembra 1931 potrdil končni sklep, da politična stranka Jugoslovanske radikalne zajednice lahko obstoja in dela.

Minister dr. Krek na Oplencu

Belgrad, 17. oktobra. m. Minister brez portfelja dr. Miha Krek je danes obiskal grobnico kraljeve hiše Karadjordjevičev in počastil spomin obletnice smrti blagopokojnega kralja-mučenika Aleksandra I. Dr. Krek se je ob 4. popoldne pripeljal v družbi svojega kabinetnega šefa g. Lojka na Oplenac in se podal takoj v grobnico blagopokojnega kralja Aleksandra I., kjer je ostal v večminutnem molku, nato pa obiskal še grob kralja Petra I. ter si ogledal vso krasoto nagrobne cerkve sv. Jurija.

Poslanec Gajšek za vlado

Belgrad, 17. okt. m. Poslanec Karlo Gajšek je poslal predsedstvu kluba skupščinske večine sledeče pismo:

»Zvedel sem, da je dr. Lovrenčič sporočil, da sem izstopil iz kluba skupščinske večine. To je dr. Lovrenčič izjavil brez mojega dovoljenja. Zato si vam dovoljujem sporočiti, da ostanem v klubu še naprej, kakor ostane v njem tudi dr. Klar, za katerega je bilo sporočeno, da je istotako izstopil. Od Slovencev ostanemo v klubu dr. Vehle, dr. Klar, dr. Kose, Miha Brenčič, Karlo Gajšek, Rudolf Pevec. V imenu svojih tovarišev inam čast prošiti klub, da izvolijo ob priliki postavitve kandidatur poštovati to moje sporočilo.«

20.000 Din za sadjarsko razstavo

Belgrad, 17. oktobra. m. Kmetijski minister g. Stanković je na intervencijo ministra brez portfelja dr. Mihe Kreka odobril znesek 20.000 Din za sadjarsko razstavo v Mariboru.

Trelijska voznina na Oplenac za rezervne častnike

Belgrad, 17. oktobra. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljen 66% popust od normalne voznine za vse udeležence potovanja na Oplenac, ki ga priredi društvo rezervnih podčastnikov. Popust velja za odhod od 1. do 3. in za vrnitev od 3. do 5. novembra. Udeleženci se morajo o pravem času prijaviti akcijskemu odboru, Kralja Aleksandra ulica 155 v Belgradu.

„Nebeška uš“

Belgrad, 17. okt. m. Večeraj je priletelo iz Češkoslovaške na zemunsko letališče majhno letalo, imenovano »Nebeška uš«. To je eden najmanjših aparatov, ki tehtajo 150 kg. Krila se dajo preklopiti. Letalo ima motor 75 konjskih sil z dvema sedežema in porabi na 100 km samo 10 l. benzina. Cena letalu je 100.000 Din. Naše vojaške oblasti so si tekoma današnjega dne letalo temeljito ogledale, nakar se je dvignilo in odletelo v Novi Sad.

V prilog kmetijskim zadrugam

Belgrad, 17. okt. AA. Na prošnjo Glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug in na podlagi 9. odstavka točke 5. čl. 5 taksnega zakona je finančni minister odredil, da so kmetijske zadruge oproščene obdanske takse iz tarifne številke 333 taksnega zakona.

Iz diplomatske službe

Belgrad, 17. okt. AA. Premoščeni so: Milan Stevanović, svetnik na poslanstvu v Parizu, za svetnika na poslanstvu v Budimpešti, Velibor Pešić, tajnik v zunanjem ministrstvu, za tajnika pri poslanstvu v Varšavi, Nikola Sujić, tajnik v zunanjem ministrstvu, za tajnika pri poslanstvu v Sofiji, Pavle Djordjević, tajnik pri poslanstvu v Parizu, za tajnika pri poslanstvu v Berlinu, Ilija Garašanin, tajnik pri poslanstvu v Berlinu, za tajnika v zunanjem ministrstvu, Dragoljub Jovanović, tajnik pri poslanstvu v Sofiji, za tajnika v zunanjem ministrstvu, Radovan Milenković, tajnik v zunanjem ministrstvu, za vicekonzula na konzulatu na Krfu, Zivojin Antonijević, vicekonzul pri generalnem konzulatu v Solunu, za tajnika v zunanjem ministrstvu, dr. Stevan Cirvočić, tajnik v zunanjem ministrstvu, za tajnika pri poslanstvu v Berlinu, dr. Vojislav Radovanović, tajnik na poslanstvu v Londonu, za tajnika pri poslanstvu v Washingtonu, Peter Bingulac, tajnik v zunanjem ministrstvu, za tajnika pri poslanstvu v Berlinu, in Aleksander Zvečič, tajnik v zunanjem ministrstvu, za tajnika iste skupine pri poslanstvu v Berlinu.

Osebnosti

Belgrad, 17. okt. m. Za predsednika izpraševalne komisije za sodnike in odvetniške pripravnike je postavljen dr. Vladimir Golja, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani.

Beograd, 17. oktobra. AA. Za predsednika državne sveta je bil imenovan dr. Stevan Sagiadin, ki je po položaju obenem napredoval v 1. položajno skupino.

Belgrad, 17. okt. m. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani so postavljeni za kontrolorje v 7. pol. skupini: Ivan Vurcinger v kurilnici v Mariboru, Polanec Ivan na postaji Pragersko, Petrić Emanuel na postaji Ljubljana, glavni kolodvor, in Tikič Alojzij na postaji Ptuj.

Belgrad, 17. okt. m. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je sprejel danes dopolne v kabinetu zunanjega ministrstva francoskega in poljskega poslanika grofa de Dampiera in Dembickega.

Hmelj

Zalec, 17. oktobra. Danes je bilo v hmeljski kupnji zopet bolj mirno razpoloženje in je bilo nekaj zanimanja in povpraševanja le za slabše in cenejše blago. Sicer pa so nominalno ostale cene neizpremenjene in se računajo, da bo v par dneh zopet več povpraševanja.

Zatec, 17. oktobra. Z nakupovanjem letošnjega pridelka iz prve roke se v manjšem obsegu polagoma nadaljuje in plačuje za boljše blago 28—34 Kt t. j. 51—62 Din za kg. Cene za najboljše blago se dobro drže, vendar je za enkrat več povpraševanja le za slabše in cenejše blago, izpod navedenega okvirja cen.

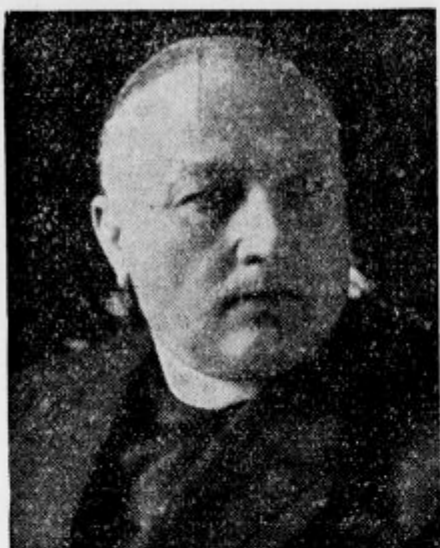
Dunajska vremenska napoved: Še malo vroče, zelo oblačno in veter z zapada.

Zbor slovenske katoliške prosvete

V zatiranju utrjena, v svobodi življena se je večerjal zbrala na svojem obnovitvenem obnem zboru elita slovenske katoliške prosvete. Ob prenapolnjeni verandni dvorani hotela »Union« je kmalu po pol devetih dopoldne otvoril predsednik Prosvetne zveze dr. Jakob Mohorič občni zbor, na katerem je bilo zastopanih 117 društev z nad 300 delegati, s kratkim uvodnim govorom, v katerem je pozdravil neprecenljivo delo slovenske katoliške prosvete in se spomnil treh temnih let po zločinskem razpustu. Ko so bili naši prosvetni domovi zapčateni, pa smo v naše slovenske cerkve stopili in v triletnem neprostovoljnem molku opravljali prave duhovne vaje, katerih sadovi bodo kot temelji, na katerih bo živela, se razvijala in zajela vse slovensko življenje prenovljena slovenska katoliška prosveta.

Po uvodnih besedah je g. predsednik pozdravil zborovalce in predlagal udanostne brzojavke Nj. Vis. kraljeviču Andreju in kraljevskemu domu in knezu namestniku Pavlu

Dr. Korošec - častni predsednik P. Z.

V znak hvalečnosti je občni zbor takoj izvolil ministra dr. Antona Korošca za častnega predsednika in mu poslal brzojavno udanostno pozdrav in zahvalo za postavitev P. Z. in za vrnitev slovenske zastave.

Dalje je pozdravil predsednik zastopnika škof. ordinarijata g. stolnega dekana dr. Fr. Kimovca, zastopnika P. Z. iz Maribora prof. Sekolca, zastopnika Dijaške zveze g. Perkopca, dalje zastopnika Z. F. O., zastopni Z. D. K. zastopnika Ljudskih odrov in zastopnico Ženske zveze, Nadvse navdušen pa je bil pozdravljen g. ban dr. Marko Natlačen, ki je tekom predsedniškega govora stopil v dvorano, v spremstvu svojega tajnika g. dr. Kovačiča. Predsednik je omenil v svojem nagovoru, da je P. Z. težko preizkušnja prestala in izšla iz tega ponižanja polna novega življenja. Zmožna, da zavaruje na kulturnem polju sleherni župnik in sleherni zavednega katoliškega Slovenca.

G. ban dr. Marko Natlačen je iskreno čestital novemu vstajanju z željo, da bi P. Z. odkrila in vzbudila čim več pozitivnih sil v našem narodu ter jih dvignila k večji popolnosti ter vodila narod do čim večjih uspehov, ki bodo v čast in korist ljudstva ter v ponos jugoslovanski državi skupnosti.

Nato preide predsednik k dnevnemu redu, tajnik Vinko Zor je podal tajniško poročilo.

Poročilo tajnika g. Zora

Zadnji občni zbor P. Z. je bil 13. oktobra 1932, torej pred tremi leti. Višje sile so onemogočile delovanje društev, kakor tudi centrali. — Zadnji občni zbor je prinesel novih pobud za prosvetno in vzgojno delo. V odbor so prišli novi odborniki, razdelili so se referati, izmed katerih je zlasti kulturno-idejni pokazal smoteno urejeni program. Pri tem kulturnem svetu so sodelovali gg. župnik Finžgar, dr. Fabijan, dr. Ahčin, dr. Kuhar, profesor Kuret, dr. Ložar in dr. Pogačnik. Ta kulturni svet je sestavil program za socialno prosvetne tečaje ki bi po zgledu francoskih socialnih tednov obsegali 20 predavanj. Redakcijo tega programa je prevzel dr. Ahčin.

Ko je bilo že vse urejeno, pa je prišel 17. februarja zloglasni odlok o razpustu P. Z. in pri njej včlanjenih društev. S tem dnem je bilo vse delo ustavljeno. Vršile so se tri preiskave od strani policije, trikrat so pregledali vse knjige, vse akte, ves inventar. Preiskave so se končale brez uspeha in se ni našla najmanjša stvar, ki bi mogla služiti kot utemeljitev razpusta. Imenovan je bil komisar g. Fran Govekar, ki je nadzoroval delo v knjižnici in pisarni do 10. januarja 1934. Za svoje delo je zahteval 8000 Din odškodnine.

V dobi, ko je bilo vse delo onemogočeno, ko so se uresničile besede: »Na tleh leže slovenstva stebri starci«, je naš narod pokazal svojo gigantsko silo in izpeljal 1. 1933 tako lepo jubilejno proslavo in 1935 največje proslavo v svoji zgodovini, prirejeni na čast evharističnemu Kralju. — Take prireditve pričajo o veliki organizatorski zmožnosti našega ljudstva, o brezprimerni disciplini in odločni volji, ki gre preko vseh zadržkov za svojim ciljem. Zares, velik je naš narod, kadar služi Najvišjemu.

Prav v tistih dneh je padel tudi žarek upanja na obnovo naše organizacije. Ko je prejel odbor obnovitveni dekret, se je takoj lotil dela. V tem času je imel 13 sej, od zadnjega občnega zbora skupaj 27. Odbor sam je veliko trpel, ker so bili njegovi delavci preganjani: kot n. pr. prof. Dolence in g. Erjavce, in je bil v tem oziru nepopoln. Sklical pa je ankete, na katere je povabil naše kulturne sodelavce. Tako se je vršila anketa o pozitivni fantovskih odsekov 27. avgusta v njenih prostorih ob navzočnosti 18 sodelavcev. Na tej razpravi se je razpravljalo zlasti o pozitivni naraščanju, ki naj temelji na temelju samovzgoje in aktivnega sodelovanja mladine. Povdarilo se je, da je treba poglobiti versko delo in dati odgovora na sodobna vprašanja in vsebinsko sodobnemu gibanju. Temelj pa naj tvori življenje z domačo faro in s cerkvijo. V okviru fantovskih odsekov in deklinskih krožkov naj se podaja zlasti načelna vzgoja. Skoraj istočasno se je vršila anketa o pozitivni deklinskih krožkov, v kateri so se povdarjali slični principi in smernice za bodoče delo.

Radi bi bili izpeljali širšo anketo takoj ob obnovitvi. Ker ni bilo mogoče sklicati sodelavcev

na širše zborovanje, je Zveza razposlala na razne kulturne delavce vprašanja glede bodočih smernic kulturnega udejstvovanja. Vse nasvete smo upoštevali in jih uresničili tako pri ZFO, DK in ljudskih odrih. Drugi nasveti pa bodo prišli v obliki predlogov na občnem zboru. Takoj ob početku smo naprosili Prezvzišnega Ordinarija za pokroviteljsko naklonjenost, za želje in nasvete prosvetnega dela. Ob tej priliki je Prezvzišni Ordinarij izrazil željo, naj bi bili člani katoliških prosvetnih društev le praktični katoliki.

Osrednja pisarna, ki je obenem tudi pisarna ZFO in ZDK in Z. Lj. O. je prejela 2687 dopisov in odposlala 1433 in nad 600 okrožnic.

Knjižnica — Ljudska knjižnica v Ljubljani je morala prav tako prenehati s svojim delom. Na ponovne naše prošnje je politična oblast dovolila, da se je odprla in da sme izposojati knjige. V dobi od zadnjega obč. zbora do 15. okt. je bilo v knjižnici 39.820 obiskovalcev, kateri so si izposodili 31.008 slovenskih knjig, 30.040 nemških, 841 hrvaških, 277 francoskih ali skupno 64.982 knjig. V tej dobi se je knjižnica pomnožila za 1090 knjig in šteje 11.795 del. Knjižnica ima dalje naročenih več lepih revij in listov. V celi dobi je prejela le 2000 Din podpore, vsi drugi vzdrževalni stroški gredo iz blagajne P. Z. Knjižnica ustreza popolnoma sodobni kulturno pedagoški zahtevi ter odgovarja vsem religioznim in znanstvenim načelom. Knjižnica je obenem vzgojno žarišče tudi za društvene podeželske knjižnice. Po zadnjih podatkih je teh 132 in imajo nad 50.000 knjig. Z veseljem ugotavljamo, da se zlasti podeželska inteligenca rada poslužuje naše centralne knjižnice.

Drugi oddelek, katerega je tudi dovolila politična oblast, da se sme otvoriti kljub razpustu Zveze, je bila izposojevalnica diapozitivov in filmov. Od 15. okt. 1932 do 15. okt. 1935 je izposojevalnica izposodila verskim in prosvetnim organizacijam ter zavodom 1556 predavanj opremljenih s slikami. Približno po 500 na leto. Normalnih filmov je bilo v tej dobi izposojenih 119, malih Pathe pa 444. Po zgledu katoličanov, ki so posebno na polju kinematografije napredovali v Franciji, Belgiji in Holandiji ter v Ameriki, je prešel tudi naš odsek za korak naprej.

Delo prosvetnih društev se je istočasno z delom v Zvezi začelo obnavljati. Z veseljem beležimo, da se je osnovalo 5 novih društev v našem področju tako, da štejemo sedaj 242 prosvetnih in izobraževalnih društev. Vršili so se lepi prosv. tabori: v Cerklji, Stopnem, Cerkljah, na Prežganjem itd., katerih se je udeležilo nad 10.000 oseb. Posebno prosimo, da bi društva posvečala veliko pozornost spopolnitvi svojih knjižnic, osnovanju fantovskih odsekov, deklinskih krožkov in ljudskih odrov. Poskrbi naj se za dobro pripravljene prosvetne večere, med katerimi se posebno priporoča letos Krekov večer, večer dobre knjige, stiški jubilej in socialne večere o boljševiški Rusiji ter karitativni večer v postu. Da bi se zlasti mladina čimbolj spopolnila tudi v stanovsko strokovnem znanju smo sestavili načrti gospodarskih, kmetijskih, delavskih in pravnih tečajev. Nekaj društev je za te tečaje že zaprosilo. Pri glavnem odboru pa se bo osnoval odsek, ki bo skrbel zlasti za kmetško strokovno izobrazbo. Ker pa ne šrpajo člani izobrazbe samo na društvenih sestankih in prireditvah, temveč imajo tudi v tistih prava vrela poštene izobrazbe, zato zlasti toplo priporočamo »Kres« kot glasilo ZFO, in »Vigred« kot glasilo ZDK ter Ljudski oder kot glasilo ljudskih odrov. Društva so obvezana, da naročijo in na sejah čitajo »Vestnik« P. Z. Za kmetško strokovno spopolnitev pa odlično skrbijo »Domoljub« a svojo prilogo »Gospodar in gospodinja«. Za dijaštvo pa izdaja P. Z. »Mentorja«.

V Ljubljani bo priredila v okviru prosvetnih večerov 22 predavanj, ki bodo večinoma opremljena s slikami, s filmom in ploščami. Tudi ta predavanja so na razpolago podeželskim društvom. Veliko pažnjo pa posveča Zveza komunističnemu gibanju, ki preti zajeti s svojimi materijalističnimi načeli delavsko mladino pa tudi kmetško mladino kot n. pr. v Beli Kraljini. V ta namen bo prinašal »Vestnik« ciklus predavanj izpod peresa dr. Ahčina, katerega bodo na razpolago voditeljem tudi po deželi. Zveza je obnovila tudi stike z našimi izseljenci, tako v Nemčiji, Franciji, Belgiji, Holandski in na našem jugu, kjer živi toliko slovenskih rudarjev po raznih rudnikih Srbije, kateri pa so versko prosvetno popolnoma zanemarjeni. Za nje bo priredila zopet božično zbirko knjig.

Ljudski oder. — Ista usoda kot ostale odseke P. Z. je zadela tudi Ljudski oder. V nevarnosti je bilo, da bi inventar, katerega so naše organizacije zbiralale leta in leta, raznešen na vse strani in za bodoče delovanje izgubljen. Vsi led tega je uprava imovine P. Z. prenesla inventar iz Ljudskega doma v svoje prostore, ga uredila in ga nudila organizacijam v uporabo. Od 30. jan. 1934 do 15. okt. 1935 smo prejeli na izposojevalnini za garderobo 15.336. 50 Din, za izposojene igre pa 1.345 dinarjev. Denar se je večinoma uporabil za nastave kostumov, katerih se je nabavilo v tem času 257, tako da obsega sedaj celotna garderoba že lepo zbirko. Vsa ta garderoba je bila na razpolago v 271 slučajnih društvom, ki so včlanjena v Zvezi. Da bi se igranje na naših odrih pravilno usmerilo in postavilo na novo podlago, zato smo sklicali 28. avgusta anketo o ljudskem odru. Ob tej priliki se je načeloma sklenilo, da naj tudi oder služi poglobitvi verskega življenja med našim narodom.

Slovenska krščanska ženska zveza. — Tudi ta organizacija je obnovila svoje delo, dasiravno ni bila razpuščena. Najbolje ji je pač organizacije po deželi, zato je osredotočila svoj delokrog na socialno polje in tukaj lečila rane sodobne krize. Po zgledu ZDK hočejo po velikem programu katoliške prosvete sodelovati tudi žene in odrasla dekleta. Zavedajo se pač važnosti svojega apostolskega dela zlasti po mestih in industrijskih krajih, kjer hočejo zagospodovati nevtralne in brezverske ženske organizacije. Današnja doba zahteva, da se žena poleg svojega dela v družini zanima tudi za razna druga socialna vprašanja, od katerih zavisi napredek pri blagostanju družine in celega naroda. To delo vodi nad vse vneta naša sodelavka gđ. Anica Lebarjeva kot predsednica Zveze in voditeljica Kolodvorskega misijona in njenega zavetišča.

Kljub vsem neprilikam in težavam, kljub drakoničnim odredbam iz naših vrst in izginilo v selje in idealizem za prosvetno delo med našim narodom. Ker je to delo nesebično, neplačano in sloni samo na ljubezni in poštvalnosti, zato dosega tudi lepe uspehe. Ti uspehi bodo pa lepsi in popolnejši, če se bo delo poglobilo versko, pod okriljem evharističnega gibanja in smernicah K. A. če se bo poglobilo socialno karitativno, da bo bladijo rane sodobnih kriz, če se bo poglobilo vzgojno načelno, kar je posebno naša sodobna naloga, ko se vrši pregrupacija političnih strank. Le tako delo bo v procvit našem narodu in naši jugoslovanski državi.

Poročilo tajnika Zora je bilo z odobravanjem sprejeto, prav tako blagajnikovo poročilo, katero je podal g. Bogo Pleničar. G. dekan Tomažič je podal v imenu preglednikov izjavo, da so bile pregledane vse poslovne knjige tako v tajništvu, pisarni in pri blagajniku, nato je predlagal odboru razrešnico s pohvalo, kar je bilo sprejeto z navdušenim odobravanjem.

Za tem pa je podala gđ. Marica Pogačnikova smernice in načrt za delo in organizacijo deklinskih odsekov.

Univ. prof. dr. Lukman predsednik

Nato so sledile volitve. Ker sta bili predlagani dve listi, so se vršile volitve tajno. Na obeh listih je bil predlagan za predsednika prof. dr. Lukman. V odbor so bili izvoljeni gg.: univ. prof. dr. Fr. Lukman, dr. Ivo Cesnik, inspektor Ivan Dolence, prof. Janko Mlakar, prof. Niko Kuret, prof. Jesenovec, Puš Ludvik, Stare Miloš in Levce Fr.; kot pregledniki pa gg.: Martelane Ivan, prof. Tine Debeljak in dekan Ivan Tomažič. Za upravnega tajnika je bil izvoljen dosednji tajnik Vinko Zor.

Po volitvah je akademik Berkopec pozdravil občni zbor v imenu Slovenske dijaške zveze z željo, da bi obnovljena slovenska katoliška prosveta tako, kot je bila nekdanja Krekova obrambni zid proti prodirajočemu liberalizmu, postala trdnjava, ob kateri se bo razbil val komunizma, ki kot naslednik liberalizma pljuska na slovensko zemljo.

Predlogi

Soglasno so bili sprejeti naslednji predlogi:

1. Član prosvetnega ali izobraževalnega društva, ki je včlanjen pri P. Z. v Ljubljani, more biti le praktičen katoličan, kateri izpolnjuje svoje verske dolžnosti t. j.: nedeljsko službo božjo, petkovo dolžnost in velikonočno.
2. Duhovnik, kateremu cerkvena hierarhija poveri prosveto v kraju, je virilist v odboru in ima v verskih in moralnih zadevah odločilno besedo.
3. Kulturni svet tvori poleg kulturnih delavcev v Ljubljani tudi zastopniki posameznih dekanij.
4. V okviru Prosvetne zveze naj se osnuje kmetško-strokovni odsek, kateri naj skrbi zlasti za kmetško-strokovno spopolnitev mož in fantov pri prosvetnih društvih.
5. Zadruga »Lastni dom« naj skuša čimprej realizirati načrte skupnega prosvetnega doma v Ljubljani.
6. V jubilejnem letu stiškega samostana naj se izpelje sklep iz l. 1932., da se izvrši romanje v Stično v treh oddelkih, t. j. mladinsko, za žene in dekleta, za moške in fante, tri nedelje, dopoldan naj služi verski obnovi, popoldne pa prosveti.
7. Blaž Potočnikova čitalnica v St. Vidu n. Lj. praznuje v l. 1936. 70-letnico obstoja, je torej najstarejša kulturna organizacija, ki je včlanjena pri P. Z. zato prosim, da bi se ob tej priliki vršil prosvetni tabor za celo Gorenjsko.
8. Prosvetno društvo v Vel. Laščah bo poslalo v l. 1936 100-letnico pisatelja Stritarja, zato naj se vrši ob tej priliki prosvetni tabor za Dolenjsko.

Referati

Nato je imel prof. Kuret referat o novem ljudskem odru. Karakteriziral je predvsem današnje neorgansko pojmovanje ljudskega igranja in podal osnove nove ljudske igre: Občestvo, povezanost igranja z življenjem občestva, oživljenje starih običajev in uvedba novih iz duha občestva. Naše ljudsko igranje moramo postaviti na znanstvene folklorne osnove in vsega nasloniti na liturgično gibanje v okviru katoliške akcije. Zatem je še obrazložil formalno plat novega ljudskega odra.

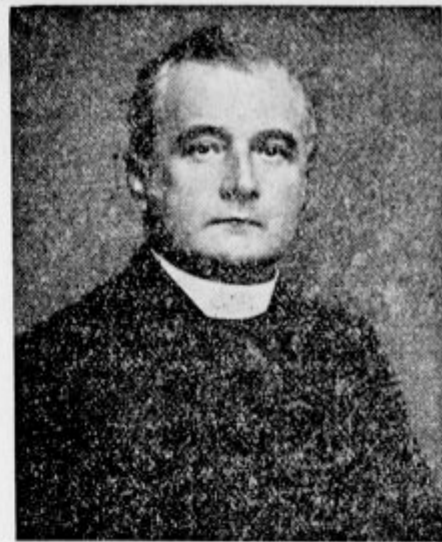
Naslednji referat je imel g. dr. Vilko Fajdiga o temi »Novi človek v novem času«. V lepih besedah je posebno jasno povdaril dvojje misli: Ako naj svet preuredimo in pravo življenje obnovimo, moramo predvsem in najprej izoblikovati novega človeka. Katoliška akcija se začne pri človeku in se preko človeka razširja v vse smeri življenja. Iz današnjega zmaterijaliziranega in zniveliranega življenja se mora dvigniti človek. Kot je že jasno povdaril sv. oče in kot je to lepo povedal na kongresu Pax Romanae njen duhovni vodja, abbé Gremond — se mora delo katoliške akcije, katoliške prosvete, delo socialne obnove povsem nasloniti na stanovsko idejo. Imamo zdravniške itd., ki so v nedeljo pri maši, v svojem poklicu, ki zavzema večinoma njih življenjskega udejstvovanja pa so n. pr. največji pogani. Vse premalo pri nas povdarjamo, a še manj v življenju prenašamo stanovsko idejo. Ves katoliški svet pa čuti, da bo treba radikalno preusmeriti vso našo aktivnost in organizacijo na stanovsko osnovo. Stan oz. poklic je tista os, okoli katere se vrta dejansko življenje

Shodi v Brežicah in Šmarju se vršijo

Včerajšnji »Slovenec« je pomotoma poročal, da se ljudski tabori v nedeljo v Brežicah in v Šmarju ne vršijo. Ponovno sporočamo, da se vrši shod v Brežicah ob 10 dopoldne v Narodnem domu in ob treh popoldne v Šmarju pri Jelšah v Katoliškem domu. Na shodu govori bivši predsednik oblastne samouprave v Mariboru dr. Josip Leskovar, tajnik Marko Krajc in župnik Jožef Tratnik. V Šmarju pa govori poleg prvih dveh govornikov na shodu v Brežicah še odvetnik dr. Tone Orgrizek. Udeležite se teh taborov v čim večjem številu!

Blagoslovitev spomenika v Judenburgu

Razveseljivo je, kakšno zanimanje vlada med Slovenci za spomenik, ki so ga postavili Judenburžani žrtvam svetovne vojne, pripadnikom bivšega 17. pešpolka. Gane človeka, ko vidi, kako se posamezniki obračajo na odbor z vprašanji glede udeležbe pri slavnosti. Tudi gmotno najbolj šiki sloji bi srčno radi počastili spomin svojih bratov, če bodo le zmogli izdatke, ki jih je marsikateri pripravljen odtrgati si od ust. Tudi najbolj siromašni pošiljajo za spomenik svoje prispevke kot vdovin dar. To plemenito gesto narekuje tem darovalcem globoko občutna zavest, da je častna dolžnost nas vseh, da nosimo stroške, za katere so se odločili Judenburžani na lastno pobudo, mi — samo mi, saj gre vendar le samo za naše krvine brate. Zato bodo izrečena na tem mestu vsakemu posameznemu za vse, kar je doslej storil, najtoplejša zahvala, vsem drugim — zlasti bolj imovitim

Novi predsednik Prosvetne zveze univ. prof. dr. Franc Lukman.

vsakega človeka in vsega družabnega življenja. Novo življenje bo zavelo v slovenskem katoliškem gibanju, ako ga bomo začeli usmerjati v smislu stanovskega razčlenjevanja in organičnega medstanovskega občestva. Tako bomo z manj besedami pa z resničnim delom pripravljali hkrati tudi pot k naravnemu družabnemu in gospodarskemu redu na stanovski osnovi.

Kot zadnji je govoril g. univ. prof. dr. Fabijan o kulturnem apostolatu katoliške prosvete. Svoj govor, ki je bil poln novih in bogatih misli, je gosp. predavatelj navezal na idejno-programatični del pravil Prosvetne zveze in posebno povdaril misel, da je praktično katolištvo pogoj za članstvo v prosvetnih društvih. Subjekt prosvetnega društva morejo biti le tisti, ki krščansko kulturo hočejo, ki hočejo le globlje in nadaljnje katoliško-prosvetne izobrazbe. Čeprav je Prosvetna zveza namenjena širokim ljudskim plastem — za pravo elito morajo biti odseki K. A. —, moramo vendar ostro ločiti dobro od slabega. Le dobri katoliki naj bodo subjekt, cela fara, vsa okolica pa objekti katoliškega prosvetnega dela. Pretekla leta in veličastni evharistični kongres so naše delo poglobili, kar pa je še plitvega in gnilega, moramo že danes odstraniti. Boljše je, da ima ena prosvetna celica le 20 dobrih, kot pa množico članov, pa je skrit v tej množici baci razkroja. Naša prosveta mora usmeriti svojo dejavnost v smerih, ki jih kaže ideja katoliške akcije.

Po referatih se je razvila živahna debata, v kateri je akademik Zebot Ciril predlagal občnemu zboru, da sprejme naslednji protest:

V slovensko narodno gledališče se v zadnji dobi tako po sestavi repertoarja kot po načinu režije uvaja marksistično-destruktivna tendenca. Zbor slovenske katoliške prosvete, ki je dolgo vrsto decenijev in v najnevarnejših razmerah kot edina branila in ohranjala pravo slovensko narodno kulturo, najodločneje protestira proti naraščajočemu kulturnemu boljševizmu v našem narodnem gledališču. Slovenska katoliška prosvetna organizacija je trdno prepričana, da ima do tega protesta polno upravičenost po svojem preteklem in sedanjem kulturnem delu. Slovensko gledališče je narodna last, zato mora služiti zdravi narodni kulturi in nie oplenitenju, ne pa jo rušiti in zastrupljati. Zato opozarja zbor slovenske katoliške prosvete merodajne faktorje, naj store svojo narodno dolžnost!

Predlog je bil soglasno sprejet z navdušenim pritrdjevanjem. Vodja zborovanja g. prof. Mlakar, g. dr. Fajdiga in g. dr. Pogačnik so predlog še dopolnili z zahtevo po jasni in odločni idejni kritiki. Katoliški tisk, predvsem oni, ki je namenjen širšemu ljudstvu, mora način svoje dramske in literarne kritike v tem smislu reformirati. Tudi ta dopolnilni predlog je bil navdušeno sprejet. Občni zbor je nato oba predloga združil v enotno resolucijo in postavil zahtevo, da se morajo misli resolucije takoj izvesti.

Ob koncu je g. stolni dekan dr. Kimovec izrazil svoje zadovoljstvo nad tem odločnim sklepom, ki sicer ni nov, a se do danes še ni uresničil. Zato pa je bil tako zelo potreben.

Voditelj občnega zbora g. prof. Janko Mlakar se je v lepih besedah zahvalil bivšemu predsedniku g. dr. Jak. Mohoriču za njegovo 12 letno delo pri P. Z. Navzoči so se z mogočnim aplavzom pridružili zasluženi pohvali. Občni zbor je bil nato zaključen, navzoči prosvetni delavci pa so bili povabljeni v veliko dvorano Kino Union, kjer so videli in slišali film o evharističnem kongresu v Ljubljani in se prepričali o krasni zvočni aparaturi, katere je najboljša v celi državi.

Tak je bil obnovitveni občni zbor slovenske katoliške prosvete; ni hotel biti slavnostni, temveč delovni.

slojem — pa naj služi to v posnemanju.

Rok za pošiljanje prispevkov »Škofiškemu ordinariatu v Ljubljani« in za prigrisave zaradi udeležbe »Zadružni zvezi v Ljubljani« je podalšan do 1. novembra, ker je blagoslovitev kapelice iz tehničnih razlogov preložena na 10. november t. l. To nam je sporočil odbor v Judenburgu, kateremu moramo biti globoko hvaležni za njegovo pijetno poštvalnost. — Odbor za odkritje spomenika judenburškim slovenskim vojakom.

Dr. Logar in inž. Skubic reaktivirana

Ljubljana, 17. oktobra.

Za banovinskega svetnika IV. pol. skupine 1. stop. je imenovan dr. Franc Logar, banovinski svetnik v p. — S tem se je popravila velika krivica, ki jo je povzročil prejšnji Marušič-Pirkmajerjev režim temu odličnemu upravnemu uradniku. Dr. Logar je bil pred tremi leti brez vsakega razloga predčasno upokojen samo zato, ker je ostal zvest svojemu katoliškemu naziranju. Dr. Logarja naše ljudstvo prav dobro pozna, saj je odlični organizator naših občin ter v prvi vrsti sposoben za občinske zadeve. V času oblastne samouprave je bil ravnatelj oblastnih uradov.

Ing. Jožef Skubic, bivši banovinski kmetijski pristav, je postavljen za banovinskega kmetijskega uradnika pri kmetijskem oddelku kr. banake uprave. — Ing. Skubic je tudi med številnimi žrtvami ki jih je zahteval prejšnji režim. Ing. Skubic je strokovnjak ter ga naše ljudstvo tudi dobro pozna. Posebno na sadijskem polju je doma. Zaradi svoje zvestobe katoliškemu načelom je bil pod prejšnjim režimom brez vsakega razloga in kljub svoji prvostvni kvalifikaciji odpuščen in sicer z osmimi leti službe, kratkoma ločen na cesti.

Drobne novice

Koledar

Petek, 18. oktobra: Luka, evangelist; Julijan, puščavnik.

Novi grobovi

† Prof. Alojzij Sodnik. Včeraj je v Ljubljani umrl prof. tehnične srednje šole g. Alojzij Sodnik, odlični slovenski pedagog. Rodil se je leta 1883 v Ljubljani, tu dovršil srednjo šolo, nato pa študiral matematiko in sorodne vede na dunajski univerzi. Služboval je na ljubljanski realki, pozneje pa na srednji tehnični šoli. Med vojno je bil na fronti. Poročen je bil z gospo Almo Sodnik-Zupančič, znano umetnico in učenjakinjo. Pokojnik je avtor šolske knjige logaritmov v slovenskem jeziku. Pogreb bo danes ob 16 iz hiše žalosti, križevniška 8. Pokojniku naj sveti večna luč! Žaljujoči soprogi naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je umrl g. Anton Kotnik, namestnik mestnega magistrata. Pogreb bo v soboto ob 5 popoldne. Naj počiva v miru! Žaljujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Zdravniško imenovanje. Za primarija ginekološko-porodniškega oddelka v banovinski bolnišnici v Celju je imenovan dr. Pavel Pehani, dosedanjí asistent v državni bolnišnici za ženske bolezni v Ljubljani.

— V Senčurju pri Kranju se je poročil g. Kopeč Ivan, železniški uradnik v Ptaju, z gđ. Urško Stefe. Čestlamo!

— Spremembe pri okr. sodišču v Ljubljani. Vodja zemljiške knjige Ivan Podboj je odšel na daljši bolezenski dopust. Za višjega pis. predstojnika pri okr. sodišču je postavljen Ciril Lavrič, doslej dodeljen izvršilnemu oddelku. Med drugimi posli so na poverjene poveritve podpisov in prepisov listin. Za ravnatelja zemljiške knjige je postavljen Mijo Tavčar, dodeljena sta mu vodja zemljiške knjige Josip Medved, ki je bil doslej pri okrožnem sodišču, in kancelist Anton Jager. Višji pisarni, oficial Niko Furlan in pis. oficial Josip Skram sta pridržena izvršilnemu oddelku.

KINO UNION

Telefon 22-21

Danes ob 16, 19¹⁵, 21¹⁵ uri

Film, ki je osvojil Evropo!

Višek igralske in filmske tehnike!

MASKARADA

Paula Wessely Režija Willy Forst

Glasbeni del: Dunajska filharmonija
Dopolnilo: Foxov žurnal

Film, ki ga je Paris občudoval šest mesecev nepretrgoma.

Rezervirajte vstopnice!

Predprodaja od 11.—12³⁰ ure in od 15. ure dalje

— Sprejemi pri banu. Banska uprava razglasa, da ban dravske banovine izven uradno določenih sprejemnih dni, to je torka in petka, ne sprejema zasebnih strani.

— Prosvetni glasnik je objavil v mesecu juniju odredbo g. takratnega prosv. ministra Čirca glede praznikov, ki naj jih posamezne veroizpovedi praznujejo v šolah. Ta odredba je v marsičem nejasna, v marsičem pa jo je brezdvomno potrebno preurediti oz. popraviti, ker je v popolnem nasprotju z mišljenjem našega ljudstva. V naslednjem opozorimo na eno ali drugo. Odredba govori o vršenju verskih dolžnosti učencev ter nastava šolske praznike, ko naj gredo učenci v molitnice. Tak dan so Vsi sveti, 3 dnevi v božiču itd. Tu bi človek mislil, da se zahteva iti o Vseh svetih v cerkev, dan Vernih duš pa je kot sopraznik pouka prost, kar doslej, podobno pa tudi o božiču. Pa kaj, ko govori uredba nadalje o šestih dneh Velike noči, tako, da mora človek misliti, da želi dati g. Čirč mladini o božiču le 3 proste dni, o vel. noči 6, o Vseh svetih pa le omenjen dan. Če je tako, opozarjamo, da si ljudje žele, da ima mladina prosto tudi na dan Vernih duš, ker ta dan krasi grobove, večkrat celo na dveh, treh, po več ur oddaljenih pokopališčih in je torej ne bo v šolo. Glede božiča pa je tako, da je že star, mogoče sto ali še večleten običaj, da se zbere takrat vsa mladina na domu pri starših ter bi bilo pač nes pametno take stare navade odpravljati. Da se bile božične počitnice večkrat znatno podaljšane, ima pa vzrok tudi v tem, da se je prihranilo šolskim odborom par tisočakov na kurjavi.

Opozarjamo tudi, da bo na deželi jako težko pošiljati mladino vse tri prošnje dneve k maši in procesiji: Procesija je danes na tej gori, jutri pa na oni, ki sta oddaljeni večkrat kar po par ur hoda. Kdo bo to zmogel? Opozarjamo šolske oblasti, da pravčasno pregledajo to naredbo, ki je premene tako, kakor zahteva in naročava pamet...

— Motnje v železni in žrevesu. Šipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenje, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove grenčice«.

— Pogreb hotelirja g. Logerja. V ponedeljek popoldne so v Hraštniki spremili k zadnjemu počitku enega najuglednejših in najbolj spoštovanih mož naše doline g. Logerja. K zadnjemu slovesu se je zbralo pred hišo nad 1500 ljudi obojega spola, kar je vsakakor najlepše znamenje, kako velik ugled je užival pokojnik v vseh krogih prebivalstva. Pogrebne obrede je opravil ob asistenci 6 duhovnikov pokojnikov svak mariborski stolni dekan mil. g. dr. Čukala. Pri hiši mu je zapel v slovo molitveni zbor. Pri pogrebnem sprevodu na pokopališče pri Mariji Dragi je bilo nad 1200 oseb, ki se kljub oddaljenosti, pokopališče je namreč oddaljeno 1 uro, niso strahili truda in dolge poti. Za pogrebom so šli med drugimi rudniški ravnatelj g. Drole s številnim uradnimstvom, dalje lastniki steklarne g. Abel, uradništvo steklarne in kemične tovarne, številni stanovski tovariši ter mnogo rudarjev in drugih delavcev. V sprevodu so bili tudi gasilci. Na pokopališču se je po opravi-

ljenih molitvah za pokojne poslovil od prerano umrlega trboveljski župnik duh. svetnik g. Gašparič, ki je v lepih in tolažilnih besedah opisal pokojnikovo delovanje, posebno pa poudarjal njegove zasluge za cerkev. Ko je še mehani zbor odpel žalostinko, so se pogrebi začeli razhajati z bolestjo, da so položili k večnemu počitku enega najvzornjših katoliških mož hrastniške doline.

— Abesinsko-italijanska vojna v Afriki je danes predmet splošnega zanimanja. Ze prvi spopadi pričajo, da bo vojna dolgotrajna, ako ne nastopijo nepredvidene sile med oba tabora. Boji zavzemajo z vsakim dnem resnejše oblike in v prihodnjih dneh se pričakuje tako z italijanske kot abesinske strani odločne ofenzive. Kakšni bodo uspehi te vojne, je danes nemogoče predvidevati, ker se je tudi Velika Britanija vplela v spor z vsem svojim močnim orožjem. Bojišče je postalo tako precej razsežno in je treba res dobrih zemljevidov, da temeljito zasledujemo boje na vseh frontah. V ta namen si je oskrbela jugoslovanska knjigarna v Ljubljani dobre zemljevide, na podlagi katerih bodo zanimivo zasledovali operacije obeh oziroma treh vojskujocih se sil. V zalogi ima zemljevide Abesinije po Din 10.— ter po Din 25.— in Din 28.— (zadnja dva z gorovjem in višinskimi oznaki).

— Brezplačen tečaj za masažo obraza. Zahtevajte pri nakupu Nivea-Creme brezplačno brošuro »Uspeh s pomočjo Nivea«.

Slatina Petanja zdravi in krepi, zato jo pijte redno tudi vi!

— Rudarski inženjer dobi mesto obratnega asistenta v rudniku Golubovec ter bi v doglednem času prevzel obratno vodstvo. Ponudba naj se s prepisom vseh dokumentov pošlje na Golubovački uglebeni d. d. Zagreb, Nikolčeva ul. 7. — Udr. rud. in top. inženjerjev — sekcija Ljubljana.

— Ponesrečeni. 56 letni Franc Moškerc iz Sostrege je prednočnim vozil iz gozda stelo, na strmini pa mu je odpovedala zavora ter je padel pod voz. ki mu je šel čez noge. Zlomil si je obe nogi ter je dobil poškodbe po životu in hudo notranje poškodbe. — 26 letno Mileno Merlakovo, ženo avtomehnika iz Matigajev ulice 15 v Šiški, je nekdo surovo pahnul, da je dobila poškodbe na glavi. — Ko je nesel drva po stopnicah, je tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. 16 letni torbarski vajenec Adolf Dobovšek iz Stožice pri Ježici.

— Begunec Istenič prijet. V torek zjutraj je zaradi večjih tatvin zasledovan in v Kranjski gori aretirani, 37 letni Ivan Istenič med vožnjo v ljubljanske zapore pobegnil orožniku tako, da je pri Vižmarjih skočil z gorenjskega vlaka. Orožnik je skušal prijeti begunec in je potegnil za zavoro. Istenič pa je izginil ko kakra. Nikjer ga ni bilo na spregled. Orožniška patrulja iz Ljubljane je v sredo bila na službenem pohodu proti Podutiku in dalje. V gozdovih je zasledila zelo utrujenega možakarja, ki se je s težavo vlekel naprej. Bil je ubegli Istenič. Odveden je bil včeraj v ljubljanske zapore. Istenič se je med skokom z vlaka močno pobil na glavi, prebil si je lobanjo, pa tudi desno roko si je poškodoval.

— Napad na delavca. V ponedeljek zvečer so šli trije znani pretepači precej vinjeni iz Štor proti Opoki. Izživajoč vsakogar, ki so ga srečali, so najprej napadli brez hujših posledic nekega gonjača, ki je gnil živino, pozneje pa delavca K., ki je šel na delo v tovarno. Tekli so za njim, in ko je ta videl, da jim ne uide, se jim je postavil v bran in pri tem enega ranil z nožem tako, da je prišel po njega reševalni avto ter ga prepeljal v celjsko bolnišnico. Dobil je, kar je iskal; za službi pa še večjo kazen, da bo pustil zanjprej mirne ljudi pri miru.

— Mnogo je vrst kave, ampak le ena kava Hag. Samo zbrane vrste se mešajo za kavo Hag, izmed njih plemenite vrste višinskih kultur 3 do 4000 stop. višine. Hag ima slasten blagi okus, ki odlikuje prvovrstne kave, a je prosta kofeina in zato popolnoma neškodljiva. Kava Hag pobuja, ampak ne razburja. Varuje srce, živce, ledvice. Pričnite se danes s kavo Hag!

Ljubljana

— Osemsto let kulturnega dela stiških menihov. To je predmet, ki ga bo predavatelj g. Metod Mikuš razvil do vseh pomembnih podrobnosti na dvorinskem prosvetnem večeru v verandni dvorani Union. Vsakdo, kdor se je kdaj samo malec zanimal za razvoj slovenske besede, ve, kakšnega pomena je Stišna prav za ohranitev naših najstarejših književnih spomenikov. Misijonarji so bili tudi nosilci prve kulture, stvarne in duhovne. In pri nas so to odlično nalogo vršili zlasti beli stiški menihi. Ves narodnostni (obramba pred Turki in pred posvetnim fevdalizmom) verski in kulturni razvoj jugovzhodnega slovenskega ozemlja je tesno zvezan z boji in zmagami in naporji stiškega samostana. Z obilnim obiskom na nocojšnjem prosvetnem večeru bomo dokazali, da se pomena tega stoletnega kulturnega dela zavedamo. Vstopnice po 3, 2 in 1 Din se dobe v predprodaji v pisarni P. Z. Miklošičeva c. 7. I.

Dr. Alojz Zalokar

zopet redno ordinira od 2 do 3 popoldne
Ljubljana. Majstrova ulica 6.

— Ljudska univerza v Ljubljani prične s svojim delom v novembru. Poleg rednih predavanj bo vzdrževala tudi večerne tečaje ruskega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika in sicer za začetnike ter one, ki imajo že nekaj predizobrazbe. Za te tečaje znaša vpisnina Din 10 za en semester. Vabili smo dotične, ki bi se hoteli udeležiti teh tečajev, da se javijo v poslovnem prostoru Ljudske univerze, Gosposka ulica 15 (pri križevniški cerkvi), pritrile, tretja vrata levo. Prijave se sprejema vsak delavnik od 10 do 11.30 in od 12.30—14.

— Razstava prof. Franceta Kralja. Dne 19. t. m. ob 18.20 se otvori v Jakopičevem paviljonu razstava umetniških kipov in slik prof. Franceta Kralja. Razstavo otvori g. dr. France Stele in bo govoril prenasana po radiu. Ker g. Kralj že dalje časa ni razstavljal, bo priveden pomemben dogodek. Vabljeni so tem potom prijatelji umetnosti vseh slojev, osebna vabila se to pot niso razpisovala.

— Stilmondski župan na Rokodelskem odru. V nedeljo 20. t. m. ob pol 8 zvečer uprizaro Rokodelski oder pretresljivo Maeterlinkovo dramo »Stilmondski župan«. — Predprodaja vstopnic bo v nedeljo 20. t. m. od 10 do 12 dop. v društveni pisarni, Komenskega ulica št. 12. I. nadstropje.

— Nad 650 gradbenih spisov viške občne prevezeti. Gradbeni urad mestne občine prevzema po določenem programu gradbenopravne spise vseh

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. sos. pol. in nar. zdr. št. 15.485 od 25. V. 1935.

okoliških, z mestom združenih občin. Komisija gradbenega urada je 15. t. m. pričela prevzemati gradbene spise, ki se nanašajo na stavbe, podtalne stavbe, regulacijske načrte in parcelacije, od občine na Viču. Prevzem je bil v glavnem končan 16. t. m. Komisija je prevzela nad 650 gradbenih spisov, ki segajo do leta 1925 nazaj. Spise za ostala leta bodo posebej registrirali. Prav nazorno kaže že seznam gradbeno pravnih spisov, kako je v viški občini valovilo v posameznih letih gradbeno gibanje. Leta 1925 je bilo le 33 spisov. Njih število pa se je prihodnja leta zaradi gradbene živahnosti množilo ter je l. 1927 doseglo najvišje število 80 spisov, nakar je bil naslednja leta zaznamovan majhen padec, najnižji leta 1932, ko je gospodarska kriza bila v polnem razmahu. Leta 1933 se je število spisov dvignilo na 60, prihodnje leto na 73 in letos je imela viška občina že 90 gradbenopravnih spisov. Prihodnje dni prevzame komisija spise od občine Zg. Šiška, nato občine Moste, Ježica in Dobrunje. Prevzem teh spisov ima biti končan 5. novembra.

— Del. esperantsko društvo v Ljubljani je otvorilo tečaj esperanta za začetnike sicer že 16. t. m., toda, kdor se še zanima za mednarodni jezik esperanto se lahko pripravi samo še v soboto, 19. okt. t. l. med 18.45 in 19 v šoli na Grabnu, Ljubljana, Cobjova št. 5. I. nadstropje levo, soba št. 17, ker je to zadnji tečaj esperanta, ki se v Ljubljani v tem letu še pričinja! Pridite vsi tisti, ki se za esperanto zanimajo! Tečaj se bo vršil v torkih in sobotah od 19—21.

— Francoski inštitut v Ljubljani opozarja na predavanje, ki bo v soboto 19. t. m. ob 20 v društvenih prostorih v Narodnem domu. Predaval bo g. Georges Blondel, profesor na pariški visoki šoli za politične vede in sicer o gospodarski krizi Srednje Evrope. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za predavanje znamenitega učenjaka.

— Vprašanje vremenske opazovalnice na Gradu. Meteorološki zavod ljubljanske univerze, ki se kljub nezadostnim kreditom vztrajno izpopolnjuje in razširja svoj delokrog po vsej Sloveniji z ustanavljanjem vremenskih opazovalnic, je stisnjen na univerzi v prav ozke prostore, iz katerih ni mogoče točno opazovati oblačnosti in drugih pojavov. Ze pred leti je meteorološki zavod sprožil akcijo, da bi se na Gradu napolnila moderna vremenska opazovalnica, ki je sedaj, ko se pri nas razvija zračni promet, tudi nujno potrebna. Na tej opazovalnici bi bil nastavljen opazovalec, ki bi motril gibanje in valovanje oblakov, stanje megle in druge vremenske pojave. Zvezan bi bil s telefonom s centralo zavoda. Vprašanje te opazovalnice se ni dolgo časa ganilo s mrtve točke. Sedaj so se začeli odločilni faktorji zanimali za to opazovalnico in upamo, da jo naposled vendarle ustanove. Na Gradu je bila te dni posebna komisija.

— Velika tatvina v Mostah. V sredo dopoldne sta se pri posestniku ženi Mariji Snojevi v Mostah zglasila dva brezposelna delavca ter prosila, naj jima da kaj jesti. Snojeva se ju je usmili in jima posrežila z jedjo. Oba prosilca sta nato odšla. Snojeva pa je zaklenila večna vrata ter odšla za svojo na delo. Ko se je vrnila, je opazila, da je medtem imela v svojem zaklenjenem stanovanju nezaželjen obisk ter da ji je nekdo izmaknil izpod vzglavja postelje vso gotovino, to je 4150 Din, deloma v bankovnih deloma v kovancih. Sosedo so Snojevi povedale, da so videle dva moža, ki sta se dopoldne previdno splazila iz njene hiše. Popoldne pa sta prišla prav ta dva moža, ki sta še bolj v mlajših letih, ponovno v Moste ter je neka sosedka opozorila nanju policijo, ki ju je aretirala. Oba moža sta sicer priznala, da sta prosila pri Snojevi za hrano, odločno pa tajita, da bi ukradla denar. Pri njihju policija res ni našla nobenega dinarja. Policija sedaj preiskuje, ali sta ta dva brezposelna v resnici ukradla denar ali ne.

Celje

— Celje naj pride v prvi draginjski razred. Med najdražja mesta ne samo v dravski banovini, temveč v celi državi, spada brez dvoma Celje. Posebno to zelo občutijo na svoji koži drž. uslužbeni, ki prejemale plače po 2. drag. razredu, njihovi neobhodno potrebni izdatki so pa v marsičem večji kakor po mestih, ki spadajo v prvi draginjski razred. Dočim smo brali, da so po drugih večjih mestih cen stanovanjem že kolikortoliko popustile, žalihog tega o Celju ne moremo trdit. V Celju so danes stanovanja dražja kakor v Ljubljani, da ne govorimo o Mariboru. Živilski trg je v Celju neprimerno dražji kakor pa n. pr. v Ljubljani, kjer imajo gospodinje tudi veliko večjo izbiro. Cene po celjskih hotelih so danes prav take, kakor so bile pred 5 ali 10 leti. Res ima Celje značaj tujeskega prometa, tudi okoliška letovišča in zdravilišča zelo vplivajo na cene, toda bodimo odkriti in povejmo, da se v Celju na račun tujeskega prometa vse preveč greši. Javni uslužbenec pri vsem tem nima drugega kakor izgrubo. Zato bi bilo zelo umestno, posebno sedaj, ko se je Celje z združitvijo obeh občin številno zelo povečalo, če bi se začela resna akcija, da bi prišlo Celje v I. drag. razred, kamor po svojih visokih cenah tudi upravičeno spada.

— Razširitev osnovne šole na Svetini. Na Svetini bodo osnovno šolo zvišali za eno nadstropje. Z gradbenimi deli se bo začel spomladi. Krajevni občinski odbor na Svetini pri Celju je že razpisal oddajo vseh del (zidarskih, krovskih, kleparskih, mizarskih, pleskarskih, steklarskih, slikarskih, tapetniskih in pečarskih). Vsa pojasnila in ponudbeni pripomočki se dobe pri šolskem upravitelju na Svetini, ki sprejema do 30. novembra t. l. tudi pismene ponudbe.

Cerknica

Po precej dolgem času, približno pol leta je minilo, odkar so se občinski možje zopet zbrali k seji, je g. župan zopet sklical odbornike k proračunski seji. Med drugim je bilo sklenjeno, da se najame posojilo v znesku 288.000 Din za razširjenje elektrifikacije in posojilo v znesku 40.000 Din, za regulacijo Cerknice.

Prosvetno društvo bo prihodnjo nedeljo, dne 20. oktobra otvorilo sezono z igro v 7. slikah: »Zagorski zvonovi«. Ker je čitateljem »Domoljuba« vsebina igre znana, vlada veliko zanimanje in je pričakovati velikega obiska. Vstopnice se bodo dobiele v predprodaji v trgovini Lovko.

Maribor

— Smrt uglednega moža. Včeraj popoldne je umrl v Mariboru v visoki starosti 80 let g. Karel Pestevšek, nadučitelj v pokopju. Pokojnik je bil ugledna in markantna osebnost, ki je bil odlikovan za svoje zasluge z redom sv. Save V. stopnje. Zapuščala žalujočo soprogo in dva sinova, od katerih je Karel Pestevšek policijski svetnik v Ljubljani, Rihard pa okrajni šolski nadzornik. Pogreb blagega pokojnika bo v soboto 19. oktobra ob 16.15 iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. Svetila mu večna luč! Žaljujoči rodbini naše iskreno sožalje!

— Mariborska občina bo obdržala koncesijo za elektrarno. Kakor znano, si je mariborska mestna občina že pred vojno pridobila koncesijo za zgradbo in izrabljanje električne hidrocentrale, ki jo je nameravala postaviti na Dravi nad Mariborskim otokom. V ta namen so se pokupila tudi razna zemljišča tik vode na levem bregu med Kamnico in Bresternico, ki bi bila prišla po zgradbi jezu pod vodno gladino. Prejšnja občinska uprava pa se je nenkrat spomnila, da ta koncesija mariborski občini ni več potrebna ter je začela omenjena posestva prodajati. Eno je že prodano, drugo pa je bilo tik pred prodajo, ko je prišla na krmilo občine sedanja uprava. Novi možje so takoj uvideli veliko važnost koncesije, saj je elektrarna nad Mariborskim otokom predvidena tudi v banovinskem načrtu za elektrifikacijo Slovenije. Mariborska občina bo še nadalje vztrajala pri koncesiji za elektrarno na Dravi in prodaja posestev v Bresternici se je ustavila.

— Kako naj se regulira promet na Glavnem trgu? Vprašanje prometa na Glavnem trgu je še vedno odprto in naj bi se rešilo v kratkem času. O projektu ureditve prometa smo svoječasno poročali. Niso pa z njim zadovoljni trgovci na severni fronti Glavnega trga. Ti predlagajo, naj bi se speljala glavna vozna pot od mosta proti Tatnenbachovi in Vetrinski ulici poševo čez novi del Glavnega trga. Preostanek novega dela naj se združi s starim delom trga v enoto. Proti Koroski cesti in proti Stolni ulici naj bi se promet razvijal še nadalje po južni strani trga.

— Poročili so se v Mariboru: Fürst Elemer in Papis Justina, Pavšič Valentin in Mihelek Julijana, Šunko Friderik in Goljnar Elfrida, Mazi Gvidon in Žerovec Zora, Ules Franc in Mali Ljudmila, Batič Rudolf in Radolčič Jožefa, Gomzi Alojz in Miklavčič Helena, Haberl Franc in Lekš Stefanija, Rijavec Alojz in Režman Saloma, Bach Ernest in Majhenič Justina, Vrabl Franc in Vertič Julijana. Novoporočencem obilo sreče.

— Mojska izpitna predavanja se začnejo v ponedeljek 21. oktobra. Udeleženci se zberejo ob pol 20 pred desko meščanske šole v Krekovici ulici. Predavanja bodo trajala 30—40 ur vsak delavnik izven sobote po dve uri na večer.

— Naknadna zaprisega rezervnih in vpokojenih častnikov, vojnih uradnikov ter vojnih obveznikov, ki se niso zapriseženi ter stanujejo na področju mariborske garnizije, bo v nedeljo ob pol 11 na dvorišču vojašnice kralja Aleksandra I. v Melju.

— Mariborski slikarji razstavljajo. Klub mariborskih likovnih umetnikov »Brazda« pripravlja slikarsko razstavo, ki se odprva 17. novembra ter bo trajala do 17. novembra. Razstavili bodo slikarji Jirak, Kos, Košir, Mušič, Sirk in Trstenjak.

— Prihodnji torek premiera. V torek, dne 22. t. m. bo v gledališču premiera Wernerjeve komedije »Medvedji ples« za red C.

— Žetev smrti. V Kettejevi ulici št. 10 je umrl nadučitelj v pokopju Davorin Krajncič, star 63 let. — Na Teznu, Ptujška cesta 64, je umrl vpokojeni strojevodja in hišni posestnik Anton Anderluh v starosti 75 let. V Kolodvorski ulici 3 je umrla vdova policijskega nadzornika Ana Tinta, stara 66 let. Naj počivajo v miru!

— Združeni zasebni in trgovski nameščenci priredijo jutri v soboto popoldne izlet v št. Peter. Zbirališče ob 3 pred kavarno »Jadrano«. Nameščenci in nameščence, udeležite se v čim večjem številu!

— Davčni uradi brez telefona. V gospodarskih krogih se močno občuti, da oba mariborska davčna urada, za mesto in za okolico, nimata telefona. Marsikatera stvar, ki bi se dala telefonično urediti, zahteva sedaj zamudne poti na davkarjo.

— Ponovno kazensko postopanje v teku. Večkrat smo se bavili s poslovanjem mariborske »Glavne poslovalnice Beogradske privredne zadruge za uzajamno pomoč« ter poročali, da je oblast prepovedala njeno delovanje v Mariboru. Kljub prepovedi pa mariborska poslovalnica deluje še naprej, o čemer svedoči okrožnica št. 3.35 za mesec september ki so jo prejeli nekateri združniki. Kakor smo sedaj doznali, je uvedeno ponovno kazensko postopanje proti vodstvu poslovalnice.

Ptuj

Nezgode in nesreče. Terezija Petrovič, postrežnica v Mariboru, je bila na bratvi pri svoji sestri v Zavrču. Pri prešujanju je padla tako nesrečno, da se je poškodovala po vsem telesu, zlomila si je tudi desno roko. — Ivan Muršič, posestnik sin pri Sv. Marku, se je pri mlatvi ajde hudo ponesrečil. Stroj mlatilnice ga je zgrabil za levo roko in mu jo popolnoma zmečkal. — Alojz Novak, sin posestnika v Juršinih, je pri popravljanju elrehe padel v globoko in dobil smrtonosne notranje poškodbe. — Matija Mernik, posestnik v Trbegovcih, je vozil od mlatve žito. Med vožnjo pa se je voz prevrnil in ga pokopal pod seboj. Dobil je težke notranje poškodbe, zlomljeni ima tudi obe roki. — Marija Kocmut, žena posestnika iz Trnovske vasi, je pri obranjanju sadja padla z drevesa in se nevarno poškodovala; zlomljeno ima tudi desno nogo. Vse ponesrečence so spravili v ptujsko bolnišnico.

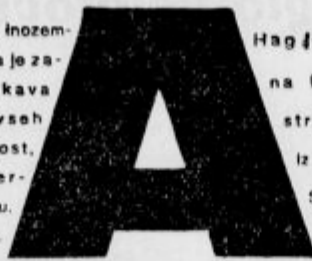
Novo mesto

Otvoritevna predstava. V soboto, dne 19. okt. t. l. ob 20 vprizaro Prosvetno društvo v dvorani Prosvetnega doma Klubundovo dramo »Praznik cvetočih češenj«. Za to predstavo je pripravljena popolnoma nova scenerija. Občinstvo opozarjamo, da si vstopnice pravčasno preskrbi, ker je povpraševanje zelo veliko.

Zrele jagode in cvetoče češnje. Let. jesen je tako lepa, gorka in suha, da take zlepa ne pomnimo. Čež dan je na soncu še kar vroče. Ta toplota vpliva na rastline zelo ugodno. Tako je prejšnji teden nabrala gđ. Minka Skebetova šopek zrelih, rdečih jagod v okolici Sv. Ane. Na vrtu frančiškanskega samostana pa se je razcvetela češnja.

40852 zdravnikov v tu in inozemstvu je pisмено potrdilo, da je za Jamčeno kofeina prosta kava Hag zares blagodat v vseh slučajih, v katerih nespečnost, srčna napaka in druge nerovne motnje silijo k temu, da se izloči kofein.

Hag je pristna, čista plantažna kava visoke kakovosti, strokovnjaško sestavljena iz najfinejših vrst kave. Samo kofein je odstranjen iz teh kavnih zrn.

Zategadelj kava Hag ni samo blagodat in izhod za ljudi z občutljivim organizmom, marveč tudi užitek brez primere za najbolj razvijenega sladokusca. Celotni nek zdravnik je zelo dobro imenoval kavo Hag kot blagoslov za človeštvo.

Gospodarstvo

Naša trgovina z Italijo

Italijanski tranzit skozi našo državo

Z ozirom na gospodarske sankcije, katere se pretresajo sedaj v Ženevi v navzočnosti naših delegatov-strokovnjakov, objavljamo v naslednjem izkazu predmetov, ki smo jih v prvi polovici letos izvažali v Italijo (zaradi preobilnosti smo vpoštevali samo predmete, katerih izvažanje več kot milijon Din, v oklepajih pa smo navedli odgovarjajoče številke za izvoz v prvi polovici preteklega leta):

Koruzi 11.16 (0.96) milj. Din fižol 9.1 (0.85), suhe gobe 1.45 (2.8), suhe etvirane češnje 1.4 (1.7), konji nad tri leta stari 7.03 (7.0), živi voli 12.02 (20.75), živi bikli 5.9 (4.2), živi junci 4.66 (2.4), teleta 2.7 (2.5), kure 14.5 (26.17), piščanci 10.6 (22.8), zaklane kure 3.9 (2.6), zaklani piščanci 1.96 (0.8), jajca 16.25 (15.8), suhi kokoni 1.2 (—), suhe ovčje kože 2.1 (0.6), jagnečje kože 1.0 (1.0), zajčje kože 1.1 (1.0), sveže ribe 1.3 (2.4), bukova drva 6.1 (8.35), ostala drva 1.36 (2.74), oglje 4.4 (7.16), neobdelan etavni les samo izsekani, orehovi nad 50 cm premera 6.25 (5.64), etavni les samo otesani v vseh dimenzijah od igličastega drevesa vseh vrst 24.7 (29.2), brestove deske itd. 2.6 (1.5), bukove deske itd. 28.0 (41.1), jesenove deske itd. 1.35 (1.7), hrastove deske itd. 11.15 (12.3), rezan les vseh vrst igličastega drevesa 125.0 (107.7), frize 9.2 (6.5), sirova dalmatinska lupina 2.0 (2.7), portlandski cement 1.3 (0.2), acetati 1.6 (1.55), lignit 1.0 (1.1), tkanine-niz umetne svile 1.4 (2.05) itd. Skupno je znašal v prvi polovici naš izvoz v Italijo 479.363 ton (lani v prvi polovici 532.52 ton) v skupni vrednosti 363.86 (402.4) milj. Din.

Poleg tega pa je treba še vpoštevati, da smo mi z Italijo važna tranzitna država, kajti skozi našo državo gre velik del italijanskega izvoza v srednje in vzhodnoevropske države, nasprotno pa prihaja mnogo predmetov iz teh držav tudi skozi našo državo v Italijo.

Tako izvažata Italija skozi našo državo po naši tranzitni statistiki za 1934: riza 3.008 ton, povrtnine in zelenjave 2.863 ton, sadja 2.160, južnega sadja 62.996, kol. blaga in eurogovatov 1.173, industrijskih rastlin 3.247, volne 3.969, proizvodov gozdarstva 5.375, mlinskih izdelkov 41.372, nijač 18.475, mineralnih olj 8.872, kemičnih proizvodov 7.419 ton, umetnih govilj 2.471, bombaža 1.883 ton, konoplje 1.302, železa in izdelkov 22.641 ton itd. Nasprotno pa je Italija uvažala iz drugih a posredovanjem naše države, odn. po našem ozemlju: žita 89.577 ton, zelenjave in povrtnine 81.483, olj, plodov in semena 1.967, industrijske rastline 1.210, živine 37.229, svežega mesa nepredelane 2.766 ton, lesa 31.215, mlinskih in drugih proizvodov 50.283, pijače 4.150, zemlje in kamenja 24.452, premoža 1.588, mineralnega olja 2.137, vose 723, kem. proizvodov 1.007, eksplozivov 1.118, bombažnih izdelkov 908, konoplje, lana itd. 1.976, kož in usnja 1.233, papirja in izdelkov 59.979, izdelkov in keramičnega materiala 5.372, atekla 3.587, železa, jekla ter izdelkov 48.449, strojev in aparatov 5.431 tone itd.

Kaj bo naredila Italija

V dopolnilo naših včerajšnjih izjavaj prinašamo v izveščku zanimiv članek »Frankfurter Zei-

tung«: »Pas je treba zapeti ožje« iz Rima od svojega stalnega dopisnika.

Italija se ne boji niti prepovedi uvoza orožja, niti odvzema kreditov, ker je njena produkcija dovolj močna za oboroževalne namene, poleg tega pa že zdavnaj ni več povezana z mednarodnim kreditnim gospodarstvom tako, da bi ji sankcije kaj lahko škodovala.

Najbolj ranljiva je Italija glede dobave sirovin, če bi te dobave izostale, potem bi morala Italija resno misliti na protiukrepe. Poleg discipline in poštivostivalnosti je pričakovati, da se bo iznajditeljsko delo pospešilo tako, da bo italijanska produkcija lahko nadomestila uvoz. Seveda pri tem izključno računski in narodni gospodarski momenti ne bodo igrali take vloge, ker bo važno samo, da bo nadomeščen inozemski izdelek. Nadalje ni možnost za vzdrževanje eventualne uvozne bloкаде, je v znatnih zalozah raznih sirovin itd., o čemer pa je težko podati točno sliko. Trenutno pa prihaja v postev se nakupovanje blaga z devizami in zlatom, s katerim se razpolaga Italijanska banka.

Kar tiče zaloz je bilo letos opaziti povečan uvoz nekaterih vrst sirovin; ker se pa konzumi ni toliko povečal, je sklepati, da je šlo za kopičenje zaloz. Tako se je n. pr. v prvih 8 mesecih letos povečal uvoz v primeri z istim časom lani pri bakru od 384.000 na 558.000 meterskih stotov, uvoz starega železa od 4.8 na 6 milj. met. stotov itd.

Zanimiv je pregled uvozne trgovine po posameznih važnih predmetih. Uvoz kave je lani znašal 394.000 met. stotov, od tega iz Brazilije 264 tisoč meterskih stotov in zadostujejo zalozge za okoli 2 meseca. Uvoz jute (566.000 met. stotov leta 1934) prihaja ves iz Indije, uvoz bombaža pa prihaja iz USA 1.153.000, Indije 318.000 in Egipta 336.000 met. stotov, vendar pa se tako bombaž kot juta lahko nadomestita z italijansko konopljo, pa tudi umetna svila bi event. lahko bila nadomestek za bombaž. Uvoz volne (588.000), prihaja iz Avstralije 261.000, Argentine 122.000 in Anglije 51.000 met. stotov. Domača produkcija krije 5 do 10 odstotkov potrebe. Tu bi lahko Južna Amerika nadoknadila dobave iz britske imperije. Železne rude uvažata Italija iz Rusije 124.000 in Alžira, domača produkcija pa znaša 80% vse potrebe. Manganova ruda prihaja večinoma iz Rusije, domača produkcija pa krije 15–20% potrebe. Železa in jekla uvoz je lani znašal 6.774.000 met. stotov, od tega iz Francije 2.600.000, Švice 637.000, Belgije 692.000 in USA 1.857.000 met. stotov, domača produkcija krije 40% potrebe. Za uvoz iz Francije je sklenjena posebna pogodba. Železne rude Italija sploh nima in se uvažata iz USA, Čila in port. Afrike.

Celuloze se je lani uvozilo 2.546.000, od tega iz Švedske 932.000, Avstrije 727.000 in Finske 409.000 met. stotov, domača produkcija krije komaj 5% potrebe. Produkcija svinca krije 15% potrebe, uvoz pa je znašal 61.000 met. stotov, od tega iz Španije 35.000. Čina Italija ne producira sploh doma, uvoz je lani znašal 142.000 met. stotov.

V premogu krije domača produkcija vkljub

vsem naporom komaj 1% vse potrebe in je lani znašal uvoz 11.781.000 ton, od tega iz Nemčije 4.538.000 ton, Anglije 4.613.000 in Poljske 1.163 tisoč ton.

Zaloz sirovega olja za pogon so bile zadnje mesece zelo povečane in je znašal lani uvoz 1.429.000 met. stotov, nadalje je bilo lani uvoženega petroleja 1.504.000 met. stotov, olja za ma-

zanje 656.000 met. stotov in bencina 3.481.000 met. stotov, od tega največ iz Perzije 1.173.000 met. stotov. Zanimivo je, da je Italija začela tudi že sama producirati potrebna olja, tako da krije domača produkcija že 1% vse potrebe.

Kavčuka je lani Italija uvozila za 218.000 met. stotov, od tega iz britske Indije 104.000 in iz holandske Indije 99.000 met. stotov.

Znižanje obrestne mere v ČSR

Tudi v Českoslovaški se trudijo za znižanjem obrestne mere priti na pomoč dolžnikom, da bodo lažje nosili bremena krize in finančne politike države. Te dni so se vršila pogajanja med zastopniki denarnih zavodov in finančnim ministrstvom. Ta pogajanja so v glavnem uspela in je tako pričakovati ponovnega znižanja obrestne mere v ČSR, začeti s vlogami pa do raznovrstnih posojil.

Tako je računati, da bo znašala enotna obrestna mera za vlogo 3, dovoljena pa bodo izjeme za nekatere vrste hranilnic in rajtajznovk, ki bodo imele za 0,25 odstotkov višjo obrestno mero kot drugi denarni zavodi. Zniža se obrestna mera za hipoteke najmanj za 1 odstotek, v Slovaški in Karpatski Rusiji pa bo znižanje še večje. Pri ljudskih denarnih zavodih bo stal hipotekarni kredit od 4,75–5,5 odstotkov. Nadalje se bo znižala obrestna mera za komunalna posojila na 4,75 odstotkov. Tudi hipotekarni kredit bank bo znižan na 5,5 odstotkov. Znižanje obrestne mere pa se namerava izvesti tudi na državne papirje, za komunalne papirje itd. Znižanje naj bi znašalo pol odstotka v primeri s sedanjim stanjem.

Pričakovati je, da se bo s tem vprašanjem, ki je velike važnosti za vse českoslovaško gospodarstvo, bavil českoslovaški ministrski svet še ta teden in sklenil definitivno znižanje obrestne mere za vloge in posojila ter državne ter druge vrednostne papirje.

Naša predvojna posojila. Dne 14. oktobra je zapadel polletni kupon 4,5 odstotnega posojila Drž. hipotekarne banke iz leta 1911, katerega je pogodbi iz leta 1930 plačala država. Dne 15. oktobra pa je zapadel kupon 4,5 odstotnega državnega posojila iz leta 1905. Ker pogajanja za obnovitev ali prenovitev pogodbe iz leta 1933 niso končana, je bilo vprašanje načina izplačila teh dveh kuponov odloženo. Zaradi tega je tečaj našega 4 odstotnega posojila iz leta 1895 padel na pariški borzi od ponedeljka na terek od 158,50 na 135.

Italijanska zunanja trgovina v septembru. V mesecu septembru je znašal uvoz v Italijo 666.81 milj., izvoz pa 439.2 milj. (lani septembra uvoz 575, izvoz 388 milj.). Skupno je znašala pasivnost italijanske trgovinske bilance v prvih devetih mesecih letos 1.908 milj. lir, kar pomeni v primeri z odgovarjajočo dobo lani znatno povečanje, saj je lani v prvih 9 mesecih znašala pasivnost samo 1.849 milj. lir.

Brezposelnost v Italiji. Po italijanskih uradnih podatkih je znašalo število nezaposlenih v Italiji konec septembra 609.094 konec avgusta pa 628.335. V primeri a septembrom lani se je število nezaposlenih zmanjšalo za 278.251.

Jugoslovanski izvoz pšenice v ČSR. V mesecu avgustu je znašal uvoz naše pšenice v ČSR 4.319 vagonov, kjer pa gre samo za prevedbo iz carinskih skladišč v druga skladišča, odkoder bo blago prišlo v promet. Skupno je bilo v prvih 9 mesecih letos uvoženih 8.759 vagonov pšenice iz Jugoslavije, dočim je lani v istem razdobju znašal uvoz iz Jugoslavije samo 29 vagonov. Nadalje je bilo v septembru uvoženih v ČSR iz Jugoslavije 101.569 meterskih stotov koruze.

Borza

Dne 17. oktobra.

Denar

Lira je oslabela pod 3 v Zagrebu.

Neizpremenjeni so ostali tečaji Amsterdama, Berlina in Curiba, dočim so vsi drugi tečaji narasli.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje je bila danes neenotna na naših borzah. Tako je popustila vojna škoda, dočim so drugi papirji, posebno na zagrebški borzi narasli. S tem je očitno močna roka dosegla približanje zagrebških tečajev belgrajskih, ker so bile razlike le prevelike. Promet je v Belgradu običajen, dočim je na zagrebški borzi narasel.

Ljubljana. 7% inv. pos. 70–73, agrarji 39–42, vojna škoda promptna 340–345, begl. obveznice 58–59, 8% Bler. pos. 71–73, 7% Bler. pos. 63–65, 7% pos. DIB 68–70.

Zagreb, državni papirji: agrarji 42–42,50 (42), vojna škoda 339–342 (338,340), 6% begl. obvez. 57–60, 8% Blerovo posojilo 73,50–75, 7% Bler. pos. 65–66 (64,65), 7% stab. pos. 72–78.

Belgrad, državni papirji: 7% invest. posojilo 77–78 (76), agrarji 45 blago, vojna škoda 339,50–340 (341, 339,50), 11. (339), 12. (340), 6% begl. obveznice 61,75–62,25 (62), 8% Blerovo posojilo 74 denar, 7% Blerovo posojilo 65,50–67, 7% stab. pos. 79 blago. — Denice: Narodna banka 3700 denar, Priv. agr. banka 220,50–221,50 (221,220).

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica: bč. 170–173, bč. ladja 176–178, bč. ladja Begej 175–177,50, slav. 172,50 175, srem. 171–175, ban. 170–173. — Vse ostale neizpremenjene. Tendence slaba, Promet srednji.

Živina

Ptujski sejmi. Konjski in goveji sejem v torek 15. t. m. je bil dobro založen, kupčija pa je bila srednja. Prignali so 89 volov, 296 krav, 27 bikov, 34 juncev, 49 telic, 6 telet in 140 konj, skupaj 641 glav živine. Od teh so prodali 215 komadov. Povprečne cene za kg žive teže so bile naslednje: voli 2,50 do 4,25 Din, krave 1,25 do 2,75 Din, bikli 2 do 3 Din, junci 2 do 2,50 Din, telice 2,25 do 3,50 Din; konje in kobile so prodajali po kakovosti od 200 do 4000 Din, žrebeta pa od 300 do 1500 Din komad. Prihodnji konjski in goveji sejem bo 5. novembra t. l.

Svinjski sejem v Ptuj, ki se je vršil v sredo 16. t. m., je bil razmeroma dobro založen, kupčija pa srednja. Prignali so 333 rikev, prodali pa 92. Povprečne cene za kg žive teže so bile naslednje: prstari 4,50 do 5 Din, debele 5 do 5,80 Din, piemenske 4,25 do 4,50 Din, prasce 6 do 12 tednov stare so prodajali od 50 do 100 Din komad. Prihodnji sejem za prešice bo 23. t. m.

Tudi komorna glasba je bistven in nepogrešljiv sestavni del instrumentalnega glashenega izživiljanja, ker se v njej seznanja človek z najintimnejšo lepoto glashene umetnosti. Zato je nujnost, gojiti tudi to panogo na domačih tleh z domačimi močmi, zelo velika. Da polagoma rešujemo tudi to perečo vprašanje, kaže na novo sestavljena komorna umetniška skupnost. »Ljubljanski kvartet«, ki ga sestavljajo g. Pfeifer, Stančič, Sušteršič in Müller. Kvartet je že ves v težbanju in moremo pričakovati tudi v kratkem njegovega nastopa. Ker je delo resno, je upati, da bo stal koncert na resni umetniški višini.

Tako vse kaže, da postavlja sodobna generacija, ki je že tudi zborško glasbo dvignila na umetniško višino (APZ), osnovne kamene naši lastni glasheni tradiciji, ki je nad vse razveseljivo dojstvo. Seveda pa bo vse to delo obviselo v zraku, če ne bo naš odziva pri občinstvu, ki mora s svojim sprejetjem nujno sodelovati da izboljša setvi ugodno rast, s čimer je označena postava, ki se ji morajo ukloniti vsi. In če tipično meščanstvo ne bo zmoglo te naloge, bo pač treba najti nekeje novo pot do drugih plasti naroda, ki imajo v sebi še toliko življenjske sile, da bodo nalogi kos.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA. Začetek ob 20

Petek, 18. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 19. oktobra: Kralj Edip, Kameniti gost Red A.
Nedelja, 20. oktobra: Prak ali Od kraljčica do min. str. Izven.

Ponedeljek, 21. oktobra: Direktor Campa, Red C.

OPERA. Začetek ob 20.

Petek, 18. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 19. oktobra: Sveti Anton, esek zaljubljeni patron, Izven. Globoko znižane cene od 24 Din navzdol.
Nedelja, 20. oktobra: Madame Butterfly, Izven.
Ponedeljek, 21. oktobra: Zaprtlo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 18. oktobra: Zaprtlo.
Sobota, 19. oktobra: ob 20. Tartuffe, Red C.

Kulturni obzornik

Nora Lavrin: Jugoslav scenes

London 1935, str. 45. Cena 7 š. 6 d.

Slovenski kmet izpod Karavank.

Profesorica umetnosti na nallinghamski univerzi, znana angleška slikarica Nora Lavrin, so-proga profesorja na istem vseslužilcu, znanega ese-

jista v evropskih književnih vprašanjih, člana londonskega PEN kluba, Slovenka Janka Lavrina, je izdala v Londonu album bakrorozov in litografij, vse na motive iz Jugoslavije. V uvodu razloži etnografsko pomembnost in pestrost naše države: alpsko Slovenijo, še srednjeveško Hrvaško in Slavonijo, na kar označi Bosno in Srbijo, renesančni Dubrovnik itd. Posebej povdarja mešanje kultur in religij, kar da pravo pestrost prav v Sarajevu. V celoti nudi Jugoslavija najrazličnejše vtiske, ter je tako ena od najzanimivejših dežel v Evropi. — Tako predstavi umetnica našo domovino v besedi angleškemu občinstvu in že za te besede ji moramo biti hvaležni.

Te besede pa je potrdila z 19 podobami, ki so tiskane na posameznih listih. V njih predstavlja Boko Kotorsko, Dubrovnik, Kolo, Split, monastir Žiča, patriaršiji Peč, Sarajevo itd. Najbolj pa nas zanimajo motivi iz Slovenije: alpska vas blizu Ljubljane, Kamnik, slovenska žena, ko zbira jabolka, plevelce ter obraz kmeta izpod Karavank, ki ga prinašamo v reprodukciji. Vse freske pričajo o veliki grafični umetnosti naše angleške prijateljice, o kateri bodo gotovo še govorile naše strokovne ocene. V vseh se vidi najboljša angleška sola, ki je prav v grafiki izredno visoko razvita in v kateri zavzema umetnica vidno mesto.

Na album še posebej opozarjamo slovensko občinstvo (en izvod je na razpolago v Novi zalozbi), zlasti zato, ker umetnica objljuje posebno mapo, posvečeno samo lepota Slovenije. Ponosni smemo biti, da je tako odlična angleška umetnica vzljubila naše kraje, ter da jih je v taki obliki predstavila angleškemu ljubitelju umetnosti in eksotike.

Iz glashenega življenja

Ob primerjavi z drugimi evropskimi narodnimi glashenimi kulturami se izkaže, da je naša slovenska na splošno še precej zaostala in je glavni vzrok zastoja, da nimamo še izdelane svoje

glashene tradicije. Slednja predpostavlja določeno višino glashene izobrazbe čim širšega dela naroda in obstoj visokega umetniškega okusa, ki lahko jasno odloči umetniško dobro od slabega. Ker pa je odvisev ta estetski okus neposredno od množine in visoke kakovosti glashene reprodukcije, je največja potreba, da pridobimo na gostoti umetniško zrelih koncertov, ki jih pa obenem tudi posredujemo čim širše v plasti našega ljudstva.

Doba čitalniških koncertov, kjer se je umetniška vrednost umikala stremljenju podviganja narodne zavesti, je za nami. Zato se tudi vedno bolj izkazujejo ponižni koncerti zlasti raznih zborških združenj kot preživele stvar. — Danes mora v ospredje umetniška vrednota, ki se postopoma dviga k čim večji popolnosti in se nam tako po eni strani vzgajajo čim bolj zrele izvajajoče skupine, ki po drugi strani dvigajo umetniški okus občinstva.

Vidno je, da je naša glashena kultura zaostala predvsem v instrumentalni glashi. Danes pa pomanjkanje godbenikov ni več problem. Zato je nujno, da se pri nas dvigne interes za simfonično glasbo, ko se obenem reši vprašanje simfončnih dirigentov. To reševanje je pri jedru našega »Ljubljanske filharmonije«, ki se je ustanovila lansko leto in si stavila za cilj prirediti več simfončnih koncertov v sezoni. S prvim koncertom v lanskem letu je omajala našo skepso, da je pri nas simfončno življenje nemogoče. In upamo, da bo ta umetniška skupnost storila vse, da bo ta skepsa sčasoma povsem izginila. To nam dokazuje že dejstvo, da se »Ljubljanske filharmonije« že pripravljata na nov, prvi koncert v letošnji sezoni, ki je napovedan za 28. t. m. in ki bo pod priznanim domačim dirigentom L. Matačičem podal vrsto slovenskih skladb Smetane, Suka, Rimski-Korsakova, Osterca in mladega sodobnega ruskega skladatelja sovjeta Šostakoviča. Koncert obeta biti umetniška vrednota in bo zato mnogo do-prinesel k zgoraj omenjenemu smislu tradicijskega postavljanja.

Strahote v Ogadenu

„Tako zahteva moderna vojaška znanost“

Ameriški častnikski poročevalec 14. t. m. poroča iz Hararja:

Davi zgodaj sem se nenadno prebudil, ker sem na svojem obrazu začutil sij svetilke. Pred menoj je stal častnik iz glavnega stana abesinske armade.

»Ali bi hoteli vstati, prosim?« je vladno prosil. »Nemudoma morate sporočiti svetu, da Italijani bombardirajo vasi v dolini Vadi Sebeli in da pri tem ne ubijajo vojakov, ampak ženske in otroke.«

Ze ves teden sem si zaman prizadeval, da bi bil s tem stotnikom začel kak pogovor. Mož je bil molčeč in zaprt. Sedaj pa ob zgodnji jutranji zori stoji pri moji postelji neizrečeno žalostnega obraza ter me kot zastopnika civiliziranega naroda prosi pomoči.

To mi je šele docela pojasnilo, kako tragična je ta vojska za Abesince. Uračunali so se. Mislili so, da je njihov beli sovražnik civilizirano bitje, ki nikdar ne bo hotel uporabljati plinskih in zračnih napadov na neoboroženo prebivalstvo. Kako malo ti preprosti naravni ljudje vedo o tem svetu, kakršen je v resnici! Oni še vedno mislijo, da je današnja vojska boj moža z možem ter nič ne vedo o rafiniranih sredstvih, katere je vojaška znanost medtem iznašla. Sedaj morajo bridko trpeti zaradi tega, da se niso brigali za moderni razvoj ter so v miru živeli po svojih starih tradicijah.

Ko sem se napravljal, je stotnik nadaljeval: »Vlada v Addis Abebi pozivlja vse vojne poročevalce inozemskih narodov, naj sporoče svetu, da se Italijani vojskujejo proti otrokom. V deželi Ogaden je dovolj vojaških točk, na katere lahko

spuste svoje zračne napade. Toda ne! Nalašč mečejo bombe povsod tam, kjer morajo zadeti civilno prebivalstvo. Prosim vas, pišite o teh rečeh tako odkrito, kolikor vam je mogoče. Takoj vam pokličem brzojavnika, ki bo za to skrbel, da bodo vaša poročila neokrnjena prešla cenzuro.«

Skušal sem mu pojasniti, da Italijani v svojem ravnanju sledijo le naukom moderne vojaške znanosti in da se pač poslužujejo le metod, katere je najnovejša znanost na polju vojne tehnike ugotovila za najbolj učinkovite. Moderni vojskovelec pač ve, da mora, če hoče naglo in varno doseči uspeh, prej usmrat civilno prebivalstvo, kot pa vojake. Toda abesinski stotnik me ni razumel. In občutil sem v svojem srcu pošteno bolečino, da si bo njegov narod izkušnje napredne civilizacije moral kupiti s krvjo.

Medtem pa raste nezaupanje, katero je črnuje od nekdanj prirojenosti proti belemu človeku. Nič ne pomaga, da je Društvo narodov pred svetom Italijo spoznalo za krivo in ji grozi s sankcijami. Etiopci so sedaj trdno prepričani, da je vse, kar svet započne proti Italiji, ali za Abesinijo, le gola barantanje za lastne interese.

Potujoči nomadski rodovi teh krajev ne kažejo preveč navdušenja za vojsko. Sami iz svoje pobude se ne oglašajo v službo domovine. Toda organizacija, katere vse za orožje sposobne moške sili pod orožje, prav dobro deluje. Gorah kar mrgoli kmetov, ki se vračajo v svoje vasi, da bodo pri roki, ko bo potreba braniti dom in krov. Vsi studenci in vodnjaki so zasedeni od vojščakov, katerim človek takoj na prvi pogled vidi, da so pripravljeni boriti se do zadnjega.

Poročevalec med dvema frontama

Preden so se začeli boji v Ogadenu

Vojni poročevalec Georg Wendel poroča iz Hararja tele zanimive zgodbe:

Kar se sedaj dogaja v Hararju in Diredavi, ni, da bi popisovali. Vsak dan se na 10—30 tovornih avtomobilih iz francoske Somalije pripelje polno tujcev. Med njimi so Grki, Angleži, Francozi, Arabci, Japonci in Kitajci. Sami pustolovci. Vsak izmed njih ima kako imenitno zamisel, katero bi rad Abesincem prodal. Včeraj nam je pripovedoval adjutant poveljujočega kneza, da je naravnost strašno s temi ljudmi. Pravil je, da je sprejel 2450 ljudi. Sedaj pa je postavil pred svoje stanovanje četo gardnih jezdecev, ki groze, da bodo streljali, če bi se hiši približal še kak pustolovec s svojo »imenitno idejo«.

»Saj bi ne bilo nič takega,« je dejal adjutant, Abesinec, ki je bil v Rimu vzgojen. »Saj ima eden ali drugi morda res kako zdravo misel, toda ti ljudje nam pripovedujejo tudi take stvari, da bi se celo naši otroci morali smejati. Pred nekaj dnevi je hotel eden, naj mu dovolimo, da nam bo med Hararjem in Aduo zgradil predor, vanj nabasal dinamita in vso italijansko armado vrget v zrak. Noben teh ljudi nima v žepu niti 10 frankov. Nazadnje jih moramo še na svoje stroške poslati na somalsko mejo, kjer pa jih Francozi le neradi sprejemajo nazaj. Saj so bili Francozi veseli, ko so mislili, da so se jih znebili.«

Harar je majhno mesto, kjer je veliko vojaštva. Vojaki so navadni Abesinci, ki s svojimi rodovi pridejo, ostanejo dva, tri dni in zopet odhajajo. Zvečer posedajo na velikem trgu pred cerkvijo, kurijo ognje in plešejo. Predsnočnim smo sešeli pevce, ki pojejo po cestah. Samo pri cerkvi jih je sedelo 119. Vsak ima kako godalo, s katerim delajo strašno godbo in zraven pojo z enoličnim glasom pesmi o junaštvu svojih vojakov pri Adui.

»Sicer pa je stvar zelo zanimiva. Starega pevca, ki je imel posebno mnogo poslušalcev, sva šla poslušat s nekim Švedom. Šved je razumel abesinski jezik in pozorno poslušal. Pa čim dlje je mož pel, tem bolj se je daljšal Švedov obraz. Nazadnje je Šved zagodrnjal in ves jezen naglo odšel. Jaz pa za njim. »Kakšna oslarija,« je godrnjal Šved. »Stari dedec je pel pesem, v kateri je slavil junaštvo ras Sejuma pri Adui. Nič ne rečem, če je trdil, da je Sejum uničil italijansko armado, nič ne rečem, če je opeval, kako so Abesinci korakali v Asmaro, kjer je italijanski glavni stan, saj ima vsak človek svoje slabosti. Ampak tale dedec je v svoji pesmi trdil, da je sam Menelik vodil Abesince, da je sedel na črnem konju in da so zato Abesinci tako sijajno zmagali.«

»Menelik?« sem začudeno vprašal. »Saj je ta mož že 25 let mrtev!«

»Saj to je tisto,« se je jezil Šved. »In ta dedec niti tega ne ve in tudi drugi ne vedo, da je Menelik že zdavnaj umrl. Vsi so gorjanci.«

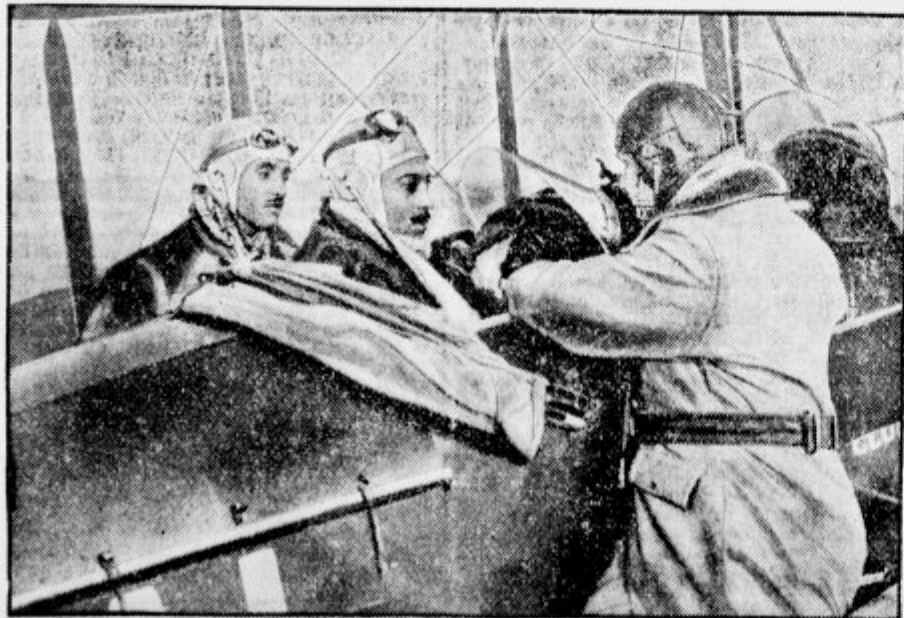
Kakor v vsaki vojski, se dogajajo tudi tu vse in žalostne reči. Včeraj so pripeljali semkaj prve ranjence izpred Adui, ki so bili zelo slabi. Sami Amharci. Čudno se mi je zdelo, da so skoraj vsi ranjeni od granat. Od plina ni bil nihče zastrupljen. Nobeden ni vedel nič o plinih. To je znamenje, da Italijani tankaj niso uporabljali plina, čeprav se govori drugače. Ogovoril sem ranjenca, velikega mladega človeka, ki je imel strto kost. Pripovedoval nam je: »5000 nas je ležalo pri Rajo in smo čakali sovražnika. Pa ga ni bilo. Nobenega sovražnika nismo videli. Naenkrat pa so iz zraka privršale velike železne krogle in mnogo naših pobile. Duhovniki so nam veleli, da moramo ostati, da bi Boga ne razjezili. Hoteli smo se bojevati, pa se nismo mogli. Proti duhovom, ki železo mečejo, se ne moreš bojevati.«

Zaman bi bil tem ljudem razlagal, kje so nastavljeni 24 centimeterski topovi in kako streljajo.

Kakor so nam v glavnem stanu povedali, se sedaj pri Adui zopet vrše boji. Obenem se bojujejo tudi v Ogadenu in na meji Somalije. Kako dolgo še in okrog Hararja se bodo pričeli boji? Harar, to mirno in prijazno mestec s 500 hišami in 12.000 stolpi in stolpički. Zaenkrat pa še nismo tako daleč. Zaenkrat smo še med frontama.

»Oprostite, milostljiva gospe, če je tole, kar nosite pod pazduho, pes, vam moram sporočiti, da je tu vstop s psi prepovedan!«

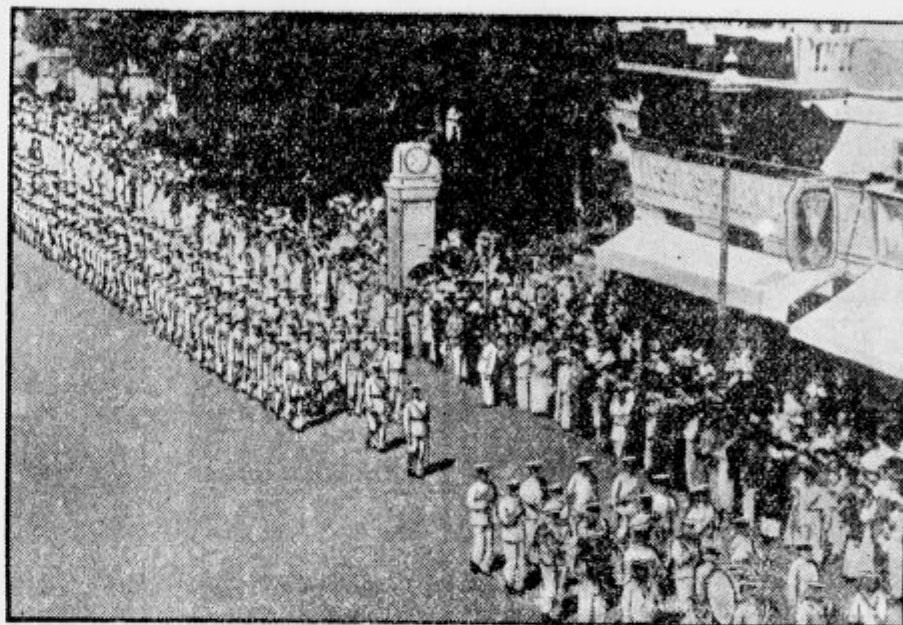

Sinova abesinskega poslanika v Londonu, dr. Martina, eden star 22, drugi pa 23 let, se vadita kot vojaška letalca. Potem bosta pridružena abesinski vojski. Zraven letala stoji pilot, ki so už

Anglo-egiptovska demonstracija

Pred nekaj dnevi so angleško-egiptovske vojaške oblasti v Aleksandriji priredile strumno vojaško parado, pri kateri je nastopilo vojaštvo na suhem in na morju. Pri tej priliki je bilo v Aleksandriji tako, kakor v kakem mravljišču

Del parade angleško-egiptovskih čet v Aleksandriji

Voini poročevalci na bojišču

V Abesiniji divja vojna. Milijoni in milijoni ljudi po vsem svetu vsako jutro nestrno grabijo za dnevniki, da bi čimprej iz njih zvedeli najnovejša poročila z bojišč. Toda pričakovanja teh senzičnejših bralcev navadno niso izpolnjena. Iz uradnih in neuradnih virov le počasi kapljajo novice, kakor počasi kaplja voda v abesinskih studenčih. Razvajeni bralec si takoj misli, da nekaj ne bo v redu in da ena ali druga stran vsekakor hoče s tem nekaj prikriti. Najrajši se ljudje kregajo na časopise in pa vojne poročevalce, ki so pohiteli na bojišča. Pa jim delajo krivico. Ljudje naj le vedo, da bi vsak vojni poročevalec še mnogo rajši novice dajal, kakor pa jih bi ljudje radi brali. Vprašanje je le: ali poročevalec sploh kaj sliši ali vidi? In drugo vprašanje je, kako more to, kar je videl in slišal, najhitreje svetu sporočiti.

Odgovor na ta vprašanja najlažje dobimo, če smo si na jasnem o tem, kaj je vojno poročevalstvo, kdo ga opravlja in kako se opravlja.

Bistvo vojnega poročevanja je najprej v tem, da sporoča novice, potem v tem, da popisuje dogodke na fronti in za fronto ter slednjič v tem, da obširno popiše dogodke daljše ali krajše dobe.

Prvo, kar pričakujemo in tudi dobimo, so novice z bojišča, ki poročajo, kaj se je zgodilo, ali je ta in ta sovražnik začel prodirati, ali se je vršila kakšna bitka, kdo je zmagal, katera mesta so vzeta, koliko ujetnikov in vojnega plena je na tej ali oni strani. Ta poročila nam torej pripovedujejo, kaj se je zgodilo.

Tem poročilom sledijo popisi bitk in bojev ter dogodkov v zaledju. Ti popisi so posredni ali neposredni vtiski o dogodkih. Prva kratka poročila izpopolnjujejo ter nam prav za prav šele pojasnjujejo vojaške dogodke, opisujejo obnašanje čet, velikost zmage ali poraza ter nam s tem omogočajo, da vsaj nekoliko presodimo, kaj se utegne že zgoditi, medtem ko nam prva kratka poročila vsega tega ne nudijo. Ti popisi, kateri nam pripovedujejo, kako se je vse dogodilo, imajo pred kratkimi poročili precej prednosti in ljudje jih tako rekoč požirajo, ker ob njih vojskovanje iz daljave nekako doživljajo.

Pregledi o večjih razdobjih in večjih vojaških odsekih so pa že celotna poročila o več vojaških dogajanjih, katere poročevalec gleda že z višjega vidika in v njih skuša podati strateški vojaški položaj. Ta poročila nam pa razložijo, zakaj se je to ali ono zgodilo.

Kdo je poročevalec? Poročevalsko službo opravljajo seveda v prvi vrsti vojaška poveljstva sama. V drugi vrsti jo opravljajo na bojišču poslani častnikarski poročevalci in slednjič so važni vojaški poročevalci tudi vojskujoči se vojaki sami po svojih pismih, ki jih pošiljajo v domovino (ako jih namreč cenzura poprej ne prepreči in prištrije).

Iz svetovne vojne nam je znano, da je na primer »Slovenec« najljubša vojaška in vojna poročila dobival prav izpod peres vojakov, ki so pisali pod neposrednim vtisom dogajanj na fronti. Kaj

pada so taka poročila nekoliko omejena, ker vsak vojak vidi le dogajanja, ki se dogajajo neposredno v njegovi bližini.

Časopisni vojni poročevalci, ki so poslani na bojišče od velikih listov in dopisnih uradov, pa imajo poklicno nalogo, da poročajo o vojnih dogodkih. Ta naloga je silno težka. Ko bi se poklicni vojni poročevalci res mogli svobodno kretati po bojišču, bi nam mogli marsikaj povedati. Toda imajo dve oviri: Prvič morajo paziti, da jih kaka krogla ne ubije, ker oni niso prišli na fronto zato, da bi se dali ubiti, ampak zato, da bi ljudstvu poročali. Druga ovira pa je vojaško poveljstvo, katero pozorno zasleduje, da časopisni poročevalec, ki ima sicer ušesa in oči povsod, kjer je treba, ne vidi in ne sliši tudi kaj takega, kar bi ne bilo treba. Zato cenzura strogo nadzoruje ta poročila in vojaški poročevalec končno svojemur listu namesto dolgega pisanega poročila more poslati le kratko vest brez repa in glave.

Tretji činitelj, ki se tudi peša s poročanjem, pa je vojaško poveljstvo samo, katero v uradnem slogu in kratkem besedilu oddaja uradnim dopisnim uradom poročila o važnejših dogodkih. Ta dela opravljajo sposobni generalštabni častniki ali pa zaupne civilne osebe na podlagi uradnih podatkov.

Iz teh podatkov se jasno vidi, kako dolga in težka je pot kratke novice z bojišča, preden pride na mizo čitateljem. Če pa v abesinski vojski upoštevamo še silne težkoče zaradi goratega ozemlja in neizmernih puščav, si lahko razlagamo, zakaj o italijansko-abesinski vojski dobivamo tako nepopolna in nasprotujoča si poročila. Za danes se moremo tolažiti samo z upanjem, da bo drugič boljše.

Tudi angleške strežnice Rdečega križa bodo dobile plinske maske

Stavka na Količevem končana

Nad osem tednov je trajala stavka delavstva na Količevem pri Domžalah v tovarni papirja, ki je last g. Bonaca. Po dolgem boju se je v nedeljo dosegel med obema strankama — delavstvo je zastopala Jugoslovanska strokovna zveza — popoln in načelno sporazum, v ponedeljek, torej in sredo pa so bili še podrobni razgovori o likvidaciji stavke, zlasti o tem, kdo naj bo najprej zaposlen, ker zaradi tehničnih težav ni moglo enkrat naenkrat vnesti in zaposliti vsega delavstva. Stavkalo je skupno okoli 210 delavcev, ki so s svojimi pravičnimi zahtevami uspeli.

Sporazum obsega naslednje točke:

Radi stavke ne bodo izvajane nobene posledice ter radi nje ne bo nihče odpuščen. Ker pa ne bo moglo takoj zaposliti vsega delavstva, bodo takoj zaposleni v prvi vrsti pod enakimi pogoji socialno šibkejši. Po 14 dnevih se izvrši v oddelkih, kjer je mogoče, izmena. Dokler ne bodo vsi zaposleni, podjetje ne sme sprejeti drugih usluž-

bencev, razen v obzira vrednih primerih.

Delavska strokovna organizacija se prizna. Podjetje prizna 6 obratnih zaupnikov in njihovih namestnikov, ki jih izvoli delavstvo. Plače se povečajo za 10%. Sporazumno se izda delovni red, kakor hitro dostavi ministrstvo za socialno politiko obrazec, ki ga je že izdelalo.

Ravnatelj Wultsch, katerega odstavitev je delavstvo v prvi vrsti zahtevalo, je takoj ob izbruhu stavke že zapustil svoje mesto.

Delavstvo je torej prodrla na čeli črti a svojimi pravičnimi zahtevami. Za dobro in uspešno posredovanje je predvsem hvaležno radomeljskemu župniku g. Davidu Doktoriču, hvaležno pa je za objektivnost in uvidevnost tudi zastopnikom delodajalcev, to je g. ing. Milanu Sukljuetu in tajniku Zbornice za TOI dr. Plessu.

Posebno hvaležnost pa delavstvo izreka vsem številnim zasebnikom, ki so v težkih dnevih gmočno in moralno podprli delavstvo.

Kdo gre na kongres Krista Kralja?

24.—27. oktobra v Solnogradu.

Po zmoči »Slovenec« ni prinesel vabila na ta kongres in njegovega programa dosti začasnó. Posiljatev se je morala po poti zgubiti. Vendar se vsak, kogar stvar zanima in se more od doma odtrgati, še vedno lahko odloči.

Kongres ne bo v tako velikem slogu, kakor je bil euharistični kongres v Ljubljani, vendar ima mednarodni naslov in značaj. Govorniki bodo iz desetero dežel in narodov. Predmeti razprav pa najaktualnejši, zelo srečno izbrani. Obravnavajo najbolj pereča vprašanja katoliškega življenja v sedanji dobi, ko se je boj med vero in brezbožstvom vnel na vsej črti in z vsó srditostjo. Kako proti silovitim navalom paklinskih moči vero ohraniti, te navale odbiti, to je vodilna misel kongresa. Vprašanja, ki morejo v živo zanimati vsakega katoličana, posebno onega, ki želi delati v Katoliški akciji.

Kongresi Krista-kralja hočejo biti svetovni katoliški shodi. Razviti se imajo, kakor euharistični svetovni kongresi, iz malih početkov do tiste veličine in sijaja, s katerim se obhajajo euharistični, in se ž njimi vsako drugo leto vršiti. Tako, da bomo imeli katoličani vsako leto en svetovni kongres. Doslej so bili trije v Nemčiji, omejeni bolj na Nemčijo; zdaj se imajo nadaljevati po drugih deželah ter zavzemati vedno večji krog in obseg.

Da naj bi se tudi Slovenci udeležili letošnjega kongresa, je — poleg tega, da Solnograd ni daleč — posebno to, ker je v načrtu, da se vrši ta kongres čez štiri leta v Ljubljani. Leta 1937, naj bi bil v Milanu, leta 1939 v Ljubljani. Takrat se lahko v Ljubljani ponovijo sijajni in ganljivi prizori, nepozabni dnevi letošnjega euharističnega kongresa. To, kar je letos gledala v Ljubljani Jugoslovajia, to naj gleda leta 1939 mednarodno občinstvo, to lahko pokažemo celemu svetu...

Nekaj se jih je za Solnograd že prijavilo. Med drugimi se udeležijo kongresa lavantinski g. knezoškof dr. Ivan Tomažič. Voznina na avstrijski železnici je znižana v III. razredu za 25%, v II. za 33%. Kogar bi veselilo, se morda lahko vrne po novi alpski cesti preko Grossglocknerja. Kdor se more odločiti, naj se prijavi čimprej Prosvetni zvezi v Ljubljani! Odhod v četrtek, 24. oktobra.

Lep prosvetni jubilej

Pred 32 leti, v mesecu oktobru 1903 je bilo ustanovljeno v St. Janžu na Dravskem polju Katoliško prosvetno društvo. Ustanovitelji mu je bil takratni kaplan, sedaj že v Bogu počivajoči Gosak Franc. Ze pred dvema letoma je bila namenjena proslava 30 letnice, pa jo je Marušičev režim z razpusitvijo društva preprečil. V teku 30 letnega delovanja si lahko Katoliško prosvetno društvo v St. Janžu šteje v zaslugo, da je vzgojilo vrsto vodstvenih katoliških mož in fantov. Gojilo je ne samo prosveto, marveč je ponosno dvigalo tudi prapor svete vere in slovenske zavesti, kar je bilo posebno važno v dobi nemščurstva, katero se je širilo potom »štajercijanstva« iz Ptuj. Nedeljska proslava 30 letnice je združila celotno prosvetno družino in vse prijatelje katoliške prosvete. Ob 10 je podpredsednik Prosvetne Zveze iz Maribora, bogoslovni profesor dr. Jeraj zjel v cerkveni pridigi krasne misli o mladini in njenem udejstvovanju. Nato je bila sveta maša za rajne in žive člane društva. Popoldne pa se je napolnil Prosvetni dom. Predsednik društva, neumorno delujoči župnik Franc Polak, je otvoril proslavo 30 letnice, h kateri so prihiteli številni prijatelji društva iz domače, pa tudi iz sosednjih župij. Društveni moški zbor pod vodstvom organista Colnarica je lepo in dovršeno zapel nekaj pesmi, nakar je tajnik Prosvetne Zveze g. prof. Franjo Sekolec spregovoril prisen besede o delu društva ter čestil k 30 letnici. Sledile so pevske točke mešanega zbora, katere je občinstvo nagradilo z aplavzom. Drugi govornik je bil Mirko Geratich iz Maribora, ki je orisal smeri bodočega dela v smislu izročil velikih mož: Slomščka, Kreka in Jegliča. Nato so člani društva dovršeno podali igro »Črna žena«. Prosvetnemu društvu šentjanškemu želimo, da zajame v bodočih desetletjih vse, ki so dobre volje, zlasti mladino ter usmeri njeno pota k večno lepim vzorom.

„Ljubljana“ na Zaplazu

Pevski zbor slovenskega društva »Ljubljana«, ki mu načeluje že lepo vrsto let neumorni stari pevec g. Rado Šturm, v umetniškem oziru ga pa vodi g. prof. in skladatelj dr. Anton Dolinar s celó kopico vnetih odbornikov, se je v nedeljo zjutraj podal na običajni izlet, in sicer med dolenske grčke na prijazno in priljubljeno izletno točko, na Čatež pod Zaplazo. Do Velike Lake z vlakom, nato pa peš dobro uro hoda. Zbora je bilo okoli 90 članov in članic, ki jim je mal izprehod izredno prijal, da so se proti 11. potrudili še v cerkvi Marije, na dolenski Brezje. Domačini in tudi izletniki so zvedeli, da bo ob 11. gori maša in da bo pri nji prepeval celokupni zbor »Ljubljane«, zato so dokaj prostrano cerkev popolnoma napolnili. G. svetnik Ažman je lepo pridigoval o ljubezni do matere, posebno pa do Matere božje pomočnice v nebesih, na katero naj se obračamo za pomoč v teh tegobnih dneh. Nato jebral sv. maso. Na dokaj prostranem koru se je postavil mešani zbor »Ljubljane«, ki je pod vodstvom g. dr. Antona Dolinarja ubrano prepeval pesmi v Marijino čast in slavo. Petje je spremljal na skrajno slabem in nujnega popravila potrebnem harmoniju g. skladatelj Zorko Prelovec. Navzoče ljudstvo je bilo po pripovedovanju domačinov nad to cerkevno prireditvijo zelo vzradoščeno in ves Čatež z okolico vred ni

mogel prehaliti veličastnega petja »Ljubljane«, ki je popoldne pela še v čateški cerkvi pri litanijah. Za telesni blagor 90 pevcev in pevki je zopet vzorno skrbel — kot je njegova stara navada — gostilničar g. Anton Urbančič. Postregel je za malenkostne denarje vso pevsko družino z dobrotami svoje kuhinje in kleti. Za pristo, animirano pevsko zabavo sta temeljito zaslužila pohvalo društvena člana g. Wagner in Jager in improvizirani orkester. Le prezdodaj je bilo iz tega lepega kraja in iz nedolžnega pevskega veselja treba odriniti proti Veliki Loki, ker vlak ne čaka, zadnjeje turista pa ni bilo več. — Prav na hitrico smo se še oglasili na vzorno urejeni banovinski šoli v Mali Loki, zapeli g. stolnemu dekane dr. Franu Kimovcu, ki se tam mudi po opravih, lepo pesmico. V zahvalo nam je razložil pomembne slike grajske kapelice in še eno Marijino — pa na kolodvor in domov v Ljubljano.

Brez dvoma bo ta izlet »Ljubljane« vsem udeležencem ostal v nepozabnem spominu.

Slikar, ki slika z nogo

Ljubljana, 17. oktobra.

Danes je odprl razstavo slik v zelenem salonu Kazine »Zvezda« slikar in invalid A. Klein. V Ljubljani smo sicer navajeni razstav vseh vrst, od raznih živalskih do umetniških, vendar take gotovo še nismo videli. Razstavljene slike je naslikal g. Klein vse sam in sicer z nogo. Nam neumetniški zemljanom, ki s čopičem v roki ne spravimo skupaj niti navadnega zmazka, ni lahko doumeti, kako more kdo res lepo slikati z nogo. Zato ne smemo zameriti prvim obiskovalcem razstave, če so podvomili ob razstavljenih slikah, med katerimi so celo miniature, da so kar vse delo — noge.

Slikar Klein pa je take dvome doživel že povsod drugod in skozal, da ne gre drugače, kakor da originalnost svojih slik dokaže s praktičnim zgledom. Na vrtu pred salonom je zato radovednemu občinstvu pokazal svojo spretnost. Pred njim stojalo, na katerem je bil napet papir, je sedel g. Klein na stol. Na desni strani na ileh je imel pripravljene vse slikarske potrebine, postavljene tako, da jih je lahko dosegel z nogo. S palcem in drugim prstom desne noge je prijel v posebnem stojalu zataknjene čopiče, jih pomakal v barve, mešal barve na paleti in z izredno spretnostjo ustvarjal na papirju sliko, katero so vsi napeto pričakovali. Samo deset minut je trajalo — slika je bila gotova. Še nekaj minut in z akvarelnimi barvami slikana slika je bila suha.

Nekdo od radovednih gledalcev je seveda vprašal, če je slika naprdaž. Seveda. Ker je vprašal svoje spretnosti prodal zelo poceni, se je oglašil takoj drugi, ki bi hotel kupiti tudi tako sliko, ki bi bila naslikana ob njegovi navzočnosti. Pa se je delo zopet pričelo in gledalci so zopet strmeli.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 18. oktobra: 11.00 Soluska ura: Moja pot na Lovčev (Marjan Tratar) 12.00 Slovenski narodni napravi na ploščah 12.45 Vreme, poročila 13.00 Čas, obvestila 13.15 Poljska žaga: radlo poje, izveda gosp. Musar s spremljevanjem radijskega orkestra 14.00 Vreme, poročila 14.05 Zenska ura: Zenska volina pravica (dr. Fani Grosman) 15.30 Mlada zrna — tu in tam (niristi) 16.00 O zaščiti živali (dr. Voršič) 16.05 Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila 16.30 Narodna ura 20.00 Vodopisne večeri: 1. Koncert radijskega orkestra. 2. Uvodna beseda. 3. Pevski koncert »Slovene« Harmonika in orglice, gg. Stanko in Plšek 22.00 Čas, vreme, poročila, sporod. 22.15 Brahms: Ogrski pesni (klavir: Križanec), izvajata Solter in Hrušovec Silva. — Koniec ob 23.

Drugi programi

Petek, 18. oktobra. — Belgrad: 20.00 Zagreb 21.30 Narodni pesni 22.30 Ploščo — Zagreb: 20.00 Viol. in klavirski glasba 31.00 Petje 31.30 Orgelski koncerti 32.00: 17.00 Beethovenovo sonato 19.30 Zahvalni koncert in plesna glasba 21.30 V spomin A. Dvořaka 22.30 Avstrijski zvoki — Budimpešta: 20.00 Shkake peare: Ramon in Julija, igra 21.30 Ciganjska glasba 22.30 Ploščo 22.30 Plesna glasba — Trst-Vilna: 17.00 Komorna glasba 20.30 Igra 22.00 Komorna glasba — Rim-Bari: 17.05 Mandolinistični koncert 20.30 Orkestralni in violinski koncert 22.10 Plesna glasba — Praga: 19.10 Kabareti 20.00 Zahvalni koncerti 20.30 Radijska opera 21.25 Violinski koncerti 22.15 Ploščo — Brno: 21.35 Klavirska glasba — Pariz: 20.00 Musikalično poročilo 21.00 Simfonični koncert 22.00 Plesna glasba — Lsa Nendija: 20.15 Iz laborijskega Arbeitsdiensta. —

Naznanila

Ljubljana

1. Nočno stajno (ima) lekarnar: mr. Bukarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Hamor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Garlus, Moste.

1. Brezi na v šoli v Mostih otvoritve eksperimentalnega tečaja za učence ob pol 8 zvečer. Ponk se bo vrtil po Co-metoli, brez knjig, Brezposelnih učencev prositi.

1. Izredni občni zbor Filharmoničnega društva v Ljubljani se vrši v četrtek, dne 31. t. m. ob 4 zvečer v Hubadovi pevski dvorani. Edina točka dnevnega reda je spreminjanje društvenih pravil.

1. Moški odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevcem ima danes ob 20 svoj redni sestanek.

Drugi kraji

Prihrano. V nedeljo, 20. t. m. popoldne ob 2. bo slovenski otroštvo k življenju zopet obhajalo Kni. prosvetnega društva. Po večerici bo otvoritveni govor dr. Sevoška iz Maribora, potem igra »Ustvarjalna prostá zabava pri g. Pavliču. — Okolišni ste pri-srečno vabljeni.

Cerkveni vestnik

Stalna kongregacija Marijinoga vseh, (za vspehi) ima danes, v petek, ob 17 redni shod. Udeleženo se obsojevali.

Avstrijski trener o naših lahkoatletih

Moštvo graških lahkoatletov, ki je v soboto in nedeljo gostovalo v Ljubljani, je spremljal tudi njihov poklicni trener g. O. Klein, ki že več let z velikim uspehom vodi lahko atletiko v Gradcu. Le-ta se je z njegovim trudom in znanjem povzpela že na mednarodno višino. Po tekmovalni je g. Klein prav rad izrazil svoje mišljenje o naših atletih, ki je dokaj laskavo; vendar poudarja povsod tehnično in stilsko napačno izvajanje metov, skokov in tekov, v čemer vidi on glavno krivdo, da se naši atleti, ki so brez dvoma izbrani material, ne morejo razviti nad povprečnost, na mednarodno višino. — Pravi, da je tudi pri njih v Gradcu nedavno obisk ameriškega trenerja Bruceja napravil cel prevrat v načinu vžbanja lahke atletike, predvsem pri tekih; za skoke in mete se mu zdi Brucejev način treninga nepravičen, kar je razvidno tudi iz tega, da je Bruce na Dunaju imel letos glavne uspehe s svojim treningom pri tekačih — manj pri skakačih in metatelih.

O naših sprinterjih pravi, da niso pokazali nič posebnega, vendar vidi v Šteru izreden talent, in ko sem mu rekel, da je to tekmovalje Šteru šele tretji javni nastop, mi ni mogel verjeti. Šteru manjka še mehkoča pri teku, popolna sproščenost in pravilen trening. On teče za sedaj le z močjo, kar je brezpomembno trošenje energije. Klein smatra, da bo Šter s pravilnim treningom in po odpravi kardinalnih napak že drugo leto tekel 100 m pod 11 sek. in 200 m okrog 22 sek. — V Sodiknu in Zupančiču vidi Klein bolj metalec kakor springerje. Glavne napake pri vseh naših tekačih na kratke proge je označil sledeče: start prepočasen, v prvih 30 m premalo naprej nagnjena drža telesa; od tu dalje tečejo vsi preveč nagnjeni, kar onemogoča dolg in elastičen (sproščen) korak po dobljeni začetni brzini. Drža telesa po 30 m naj bo skoraj pravokotna na progo, noga, ki gre naprej, naj močno zajame, tisto pa, ki ostane zadaj, naj se popolnoma stegne, tako da tvori telo in noga v tem trenutku pravilno napet lok. Prevelik nagib pri sprintu po dobljeni zač. brzini ovira sproščenost, delo z boki je nemogoče, korak je mnogo krajši in vse kretnje postanejo krčevite. — Delo z rokami naj bo sproščeno in ne pretirano; to gre na rovaš moči in je silno utrudljivo; Klein smatra delo z rokami za popolnoma individualno stvar posameznikov, zahteva samo sproščenost. Vsaka krčevitost je neracionalna poraba moči.

Naši srednjeprogaši so mu vsi ugajali. Skušek teče za oko najlepše in najbolj sproščeno. Zorja A. je po njegovem mišljenju nastopil pretreniran in zato ni mogel doseči običajnih rezultatov. Je tipičen srednjeprogaš z dobrim korakom in dobro držo telesa; smatra, da bo s pravilnim treningom tekel drugo leto 400 m pod 51 sek. in 800 m daleč pod 2 min. Zelo mu je ugajal Srakar Fr., za katerega trdi, da je izbrani material, sposoben za velik napredek. Njegov čas 4.11¹/₂ ia 1500 m je najboljši, dosežen zadnja leta v Jugoslaviji. Čudi se, zakaj nista skupno z Zorjo zastopala naše barve na Balkanijadi, kamor so postali veliko slabše ljudi. — Čurda v stafeti mu je zelo dopadel; po njegovem mišljenju naj se Čurda specializira za 400 in 800 m; 1500 m ni njegova proga, ker je pretežak. — Čudi se, da Goršek ne napreduje.

Najbolj pa se je jezil g. Klein na Bručana; smatra ga za izreden talent in sposobnega doseči mnogo boljše čase, če ne bi tekel tako močno naprej nagnjen. To je utrudljivo in neracionalno. Krevs naj bi tekel proge največ do 3000 m, ker mu daljše proge očitno ne prija. Stilno je Krevs najboljši dolgoprogaš. Krpan, Srakar Iv. in Pere so tekači v razvoju. Krpan mu ugaja s svojim lahkim tekom. Špora je »maratonec« in mu

krajše proge ne vleče. Njegova »taktika« pri teku 10 km se je g. Kleinu zdela neumestna in utegne imeti prav.

Skakači so izbrani material, vendar skačejo brez vsake tehnike razen Martinja pri skoku v višino. Putinja se pri izvajanju »skarije« preveč nazaj nagne, kar da za posledico vibriranje težišča. Vsem skakačem v daljavo pa manjka hitrost. To je predpogoj za skoke do 7 m in več. Tudi pri skakačih trokoka, Perparju, Korčetu in Slaparju se vidi pomanjkanje treninga in tehnike; zato je tudi bilo toliko prestopov. Zgur je tipičen skakač, vendar se zdi g. Kleinu, da se imenovani bavi tudi z drugimi sporti, ki škodljivo vplivajo na njegov razvoj. Skakači a palico so v razvoju; v Orosijev napredek največ veruje. Z boljšo tehniko, torej z ranejšim treningom, bi vsi več skočili.

Edina mednarodna »klasa« v metih je Stepišnik v klaviru; vendar smatra, da je tudi pri njemu treba več povezanosti pri izvajanju meta, kar bi mu hitro omogočilo mete čez 50 m. Jegliču in Korčetu manjka tehnika, enj sta vse mete izvršila z enim obratom.

Koplaš Dežman je prav dober, več povezanosti med zaletom in metom mu priporoča kakor tudi več tehničnega treninga. Serše pri metu diska ima enakomeren, od začetka do konca enako hiter obrat; do trenutka ko disk zapusti roko, je treba obrat izvajati stopnjevaje z ozirom na hitrost.

Pri vseh metatelih torej več tehničnega treninga, več smisla in koncentriranje sile v pravem trenutku pravi g. Klein in rezultati ne bodo izostali. Vsi metaleci in skakači naj pa vedno skupno s tekači goje gimnastiko, vaje za ogretje, sproščenost in gibčnost.

Največ pažnje naj se pri vsakem treningu polaga na vgrtetje; to vgrtetje obstoji v tem, da se 20 do 40 minut teče v zelo lahkem, sproščnem tempu po travi na igrišču (100 m, nato par korakov hoje in 100 m nazaj), nato gimnastika, in potem šele specijalen trening; trenirati šestkrat na teden. Trening je trdo delo, pravi g. Klein, in le trdo delo lahko rodi uspeh!

Občni zbor ljubljanske plavalne podzveze

V torek, 15. t. m. se je vršil v hotelu Strukelj redni občni zbor LPP, ki ga je otvoril predsednik g. Gnidovec. Po poročilih odbornikov je bil izvoljen nov odbor: Predsednik g. Gnidovec, odborniki g. ing. Schell, Prezelj, Kramaršič in Pöschl. Namestniki: ing. Dolene in g. Hudales. Sledili so predlogi in slučajnosti, kjer se je vršila daljša debata o kraju, kjer naj bi se vršilo letošnje podzvezno prvenstvo. Zastopnik SSK Maratona je izrazil željo, da bi bilo prvenstvo v Mariboru, ker bi se edino s tem mariborski plavalni sport lahko razmahnil. Združeni zastopniki ostalih klubov pa so izglasovali za kraj prvenstva Kamnik z dodatkom, da mora SK Kamnik primerno podpreti maratonsko plavalno ekipo, da ji bo tako omogočena udeležba. Sklenjeno je bilo nadalje, da se poveri Maratonu, da organizira mednarodno tekmovalje Grške in Ljubljanske plavalne podzveze v Mariboru. Nadalje se je sprejel sklep o organizaciji teoretičnih in praktičnih plavalnih tečajev za vadiatelje v svrhu razmaha plavalnega sporta v Sloveniji, ki ima še toliko sportno neizrabljenih plavalnih bazenov.

SK Grafika. Danes ob 17 sestanek vseh aktivnih igralcev, tudi rezervnih.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjske 5 mm visoke pletine vrstice po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakno.

Vrzbodobe

Strojnika
k Lanz-lokomobilu sprejem. Mora znati brusiti žage in jih ravnat. Vprašati: I. Oražem, Moste, b

Denar

Posojila
na vložne knjižice dale Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Prodamo

Spalne, jedilnice.
kuhinske opreme, stolce vseh vrst, za takojšnje dobave z najamčeno kupite pri Novak, Vetrinjska 7, Koroška 8. (f)

Kostanj
jedilni, lep in zdrav, najceneje kupite pri trvdki Artur Nachbar, Radeče pri Zidanem mostu. (f)

Hišnica oz. hišnik

se išče za vilo »Danica« na Bledu. Vsa pojamla daje med uradnimi urami g. upravitelji Milan Sterlekar, blagajnik Mestne hranilnice ljubljanske. (b)

Vnajem

Kopaljšče z bifetom
letno event. tudi zimsko, v letoviskem mestu Gorénishe, povsem modernizirano, rekordni obisk, se da v najem. Kavcija potrebna. Naslov v upravi »Slovenca« pod 12.930. n

Deški plašč

mornarski, temnomoder, in kratka moška suknja, dobro ohranjeno, ugodno naprdaž. Naslov v upravi »Slovenca« pod 12.947. (f)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon štev. 2951

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje trvdka Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (f)

Čas za polenkovko

je tu! Suho in namočen dobite v delikatesi Kovačič, Miklošičeva 32. f

Poceni prodam

nagrobno svetilko, foto-aparat 9x12, 2 blazinaeti okrogli stolici, 1 stoječo električno svetilko, pupo za krojačico, velik lončen lonec. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 12.929. (f)

Kupimo

Suhe gobe
kupujem stalno po najvišji ceni. Ponudite vsako količino: Artur Nachbar, Radeče pri Zid. mostu. k

Porestva

Večja hiša
z dobrim donosom, v najboljšem stanju, sredi Ljubljane, ugodno naprdaž. Pojamla vsak dar ob 16—18; Franjo Pristavec, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4/a/I. Telef. 23-81

Umrli nam je danes ob četrti na 12 naš ljubljani soprog, predobri oče, stari oče, tast, brat in stric, gospod

Karel Pestevšek

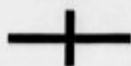
nadučitelj v pok., odlikovan z redom sv. Save V. stopnje itd.

po kratki bolezni, previden s tolažili sv. vere v 80. letu starosti. K večnemu počitku ga bomo položili v soboto, 19. oktobra ob 16.15 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo brala 21. oktobra ob 6 zjutraj v magdaleniski cerkvi.

V Mariboru, dne 17. oktobra 1935.

Ana Pestevšek, soproga: Karel, polic. svetn., Rihard, šol. nadz., sina: Gusti, Leopoldina, snabi: Zarko, Tonček, Marjan, vnuki.

UCITELJSKI ZBOR DRŽAVNE TEHNIŠKE SREDNJE SOLE
V LJUBLJANI JAVLJA, DA JE VCERAJ UMRL

PROFESOR

ALOJZIJ SODNIK

ODLIČNEMU UCITELJU IN NAJBOLJSEMU TOVARISU
OHRANIMO TRAJNO ČASTEN SPOMIN

V LJUBLJANI, DNE 18. OKTOBRA 1935

Potrži globoke žalosti naznanjamo
tužno vest, da nas je za vedno zapustil
naš nadvse ljubljani in predobri soprog,
oče, brat, stric in svak, gospod

ANTON KOTNIK

nameščenec mestnega poglavarstva

previden a tolažili svete vere.

Pogreb draga pokojnika bo v so-
boto, 19. oktobra ob 5 popoldne iz hiše
žalosti, Slomškova ulica 17, na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1935.

Globoke žalujoci:

Berta roj. Divjak, soproga; Marica por.
Dolanc, Maki in Božica, otroci; Josip
Dolanc, zet — in vse ostalo sorodstvo.

Nequjte svoje zobe,
dokler ste mladi....
da ne bi trpeli,
kadar boste stari...

... Zapomnite si, da se
dolgoletno zdravje zob
doseže z redno uporabo
ZOBNEGA MILA
GIBBS, ki s svojo peno
zajamči vedno zdrave in
bele zobe brez najmanjše
škode.

Vaši zobje so dragoceno
premoženje, katero pa
morate znati varovati z
uporabo

zobnega mila
GIBBS

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Hinko Mayer in drug, Zagreb.

Umrl je danes naš dobri in preljubljeni

ALOJZ SODNIK

PROFESOR TEHNIŠKE SREDNJE SOLE

Pogreb se bo vršil v petek, dne 18. oktobra ob 4 popoldne
iz Križevniške ulice št. 8 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. oktobra 1935.

Dr. Alma Sodnik

in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob težki in nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, brata, zeta,
svaka in strica, gospoda

Alojzija Logerja

veleposestnika, hotelirja in mesarja

izrekamo vsem, ki so nam stali v najtežjih trenutkih ob strani, svojo najiskrenejšo za-
hvalo. Posebno zahvalo izrekamo preč. duh. svetniku Gašpariču in preč. gospodu Žalarju
za tolažbo v bolezni, njima kakor tudi ostali duhovščini za spremstvo na zadnji poti,
zdravniku g. dr. Arnšku za njegov poseben trud in požrtvovalnost, ki jo je izkazoval
pokojniku v dolgotrajni bolezni, ravnateljem in uradnikom TPD, kemične tovarne in ste-
klarne, številnim rudarjem in drugim delavcem, stanovskim tovarišem in gasilski četi za
spremstvo na zadnji poti, pevskega zboroma za ganljivi žalostinki doma in ob grobu, preč.
svetniku Gašpariču za poslovilne in tolažilne besede ob grobu, preč. številnim darovalcem
cvetja in vencev ter vsem drugim, ki so nam na kakršenkoli način ob tej bridki izgubi
izkazali svoje sočuvstvovanje. — Vsem skupaj Bog plačaj!

Hrastnik, dne 17. oktobra 1935.

ŽALUJOČI OSTALI

Tinčkove in Tončkove prigode

157.

Slon Jumbo ore v past

Nenadoma so se pod težkimi slonovimi nogami udrla tla — in
slon je z vso svojo prtljago padel v past, ki so mu jo nastavili ljudje-
žrci. Znano vam je že nemara, otroci, da v Afriki najlažje lovijo slone
na tak način. V zemljo izkopljejo globoko jama in jo tako spretno
pokrijejo z vejami in rušjem, da niti najbistrejše oko ne more opaziti
prevare. Takšne pasti pa uporabljajo črnici dandanes že tudi v dru-
gačne namene. Na primer Abesinci. Oni so vam tičili Namesto slone,
lovijo zdaj v te jame italijanske — tanke...

Ljudožrci, skriti v gošči, so zagnali zmagovalen krik, ko so
videli, da se jim je nakana posrečila. Tinček, Tonček in Primožek pa
so bili prepričani, da jim je odbila zadnja ura.

Joseph Conrad:

Gašpar Ruiz

10

Zato sem odkorakal s svojim moštvom nazaj
v mesto.

Cez nekaj dni, ko je bil spet obnovljen red,
so se vse odličnejše rodbine, z mojo vred, presele-
le v Santiago. Tam smo imeli krasno hišo. Ob-
nem se je tudi Roblesova divizija premaknila v
nova taborišča bliže prestolnici. Ta sprememba
se je prijetno prilagala mojim rodbinskim in lju-
bezenskim občutkom.

Neko noč sem bil precej pozno pozvan k svo-
jemu poveljniku. Našel sem generala Roblesa v
njegovem stanovanju, kjer je dobre volje in brez
uniforme praznil čašice čistega žganja — kakor
se je izrazil, zato, da se je ubranil nespečnosti,
ki mu jo je bajke povzročalo pikanje komarjev.
Bil je dober vojak in me je dobro podkoval v
vojni vedi in spretnosti. Nedvomno je bil Bog
milosten njegovi duši, kajti vse je delal samo iz
patriotičnih nagibov, četudi je bil nemara neko-
liko presilovit. Glede mrežic zoper komarje pa
se je izrazil, da so samo nečastna, vojaka ne-
vredna mehkužnost.

Takoj na prvi pogled sem opazil, da ima nje-
gov od vina zardeči obraz nekam silno dobro-
loten izraz.

»Aha! Señor teniente,« je vzkliknil,
ko sem mu pri vratih salutiral. »Glejte, vaš ko-
renjak se je spet vrnil.«

Pomnil mi je nasproti zgrnjeno pismo, na
katerem sem videl napis »Vrhovnemu poveljni-
štvu republikanske armade.«

»Tole,« je govoril dalje general Robles glasno
kakor po navadi, »je neki dečko vrgel v roko
straži pri Quartelu Generalu; vojak je
leno stal na straži in mislil brčkone na svojega

dekleta — kajti preden je mogel zbrati svoje du-
ševne moči, je dečko že izginil med množico na
trgu; in vojak se izgovarja, da ga ni mogel pre-
poznati ter mu poplačati tega.«

Moj poveljnik mi je tudi povedal, da je tisti
vojak to pismo izročil naredniku straže in da je
naposled prišlo v roke našega generalissima. Nje-
gova Visokost ga je blagovolila z lastnimi očmi
prebrati. Potem pa je o tej zadevi zaupno poro-
čala svojemu generalu Roblesu.

Vsebine pisma, señores, se zdaj ne morem
točno spominjati. Videl pa sem na njem podpis
Gasparja Ruiza. To vam je bil predrež. Pomi-
sli, potegnili je iz podrtij živo žensko bitje in
rešil zase. In ravno ta ženska mu je narekovala
zdaj vsebino tega pisma. Besedilo pisanja je bilo
zelo samozvestno. Kolikor se spominjam, se me
je ponekod dojmilo po svojem plemenitem, dostoj-
anstvenem tonu. Pismo je bilo nedvomno njeno.
Mrz me spreletava spričo njegove globoke dvo-
umnosti. Deklina je bila Gasparja Ruiza prego-
vorila, da se je pritožil zaradi krivice, katere
žrtev je bil. Skliceval se je na svojo prejšnjo
zvestobo in junaštvo. Trdil je, odkar ga je roka
Previdnosti čudežno rešila smrti, da ne more nič
drugega misliti, kakor to, kako bi zadobil nazaj
svoje nekdanje dobro ime. Tega pa, tako je pisal,
med navadnim moštvom kot razpiti in slej ko
prej osumljen vojni begunec ne more pričakovati.
Ima pa središča, da očitno dokaže svojo zvestobo.
Pismo je končal s predlogom, naj bi generalis-
simo opolnoči sredi Plaze pred Moneto prišel na
sestaneke z njim. Za znamenje naj bi mu bil ogenj,
ki ga bo trikrat zapovrstjo ukresal z jeklom ob
kremen: to ne bo prepoznavno, pa vendar dovolj
vidno za prepoznavanje.

Veliki osvoboditelj San Martin je imel rad
predzrne in pogumne ljudi. Razen tega je bil tudi
pravičen in usmiljen človek. Povedal sem mu o
tem Ruizu, kar sem vedel, kakor sem bil do-

ločen, da bom na dogovorjeno noč spremljal po-
veljnika na označeno mesto. Bila je že polnoč
in vse mesto je bilo temno in tiho. Dve v plašč
zagrneni postavi sta se sestali sredi Plaze, jaz pa
sem stal skrit malo od njiju in celo uro prislu-
škoval njunemu šepetajočemu razgovoru. Nato mi
je general namignil, naj pridem bliže; storil sem
tako in zdaj sem slišal, kako je San Martin, ki
je bil ljudomil do preprostosti in plemenitosti,
Gasparju Ruizu ponudil gostoljubno prenočitev v
svojem glavnem stanu. Toda prostak je to odklo-
nil, češ da ni vreden take časti, dokler ne bo kaj
slavnega storil.

»Saj Vaša Visokost ne more navadnega voje-
nega begunca imeti za gosta,« je ugovarjal s tihim
smehom, se hrbtoma odmikal in polagoma izginil
v noč.

In ko sva nato krenila odondod, je generalis-
simo opomnil: »Še nekoga ima s seboj ta najin
prijatelj Ruiz. Videl sem trenutno dve postavi.
Nekakega vsiljivega tovariša.«

Tudi jaz sem opazil neko osebo, ki se je Ga-
sparju Ruizu priključila, ko mi je njegova postava
uhajala izpred oči. Videti je bila majhna, imela je
plašč na sebi in širok klobuk na glavi. V svoji
nespametnosti sem se radovedno izpraševal, kdo
bi pač mogel biti ta človek, ki ga je možakar
tako zaupno privedel s seboj. Kaj lahko bi bil
mogel uganiti, da na žalost ne more biti nihče
drugi kot tista usodna deklina!

Ne vem, kje jo je imel skrito. Kakor pa se
je pozneje izkazalo, je Gaspar Ruiz imel nekoga
strica, neznatnega trgovca v Santiagu. Brčkone je
ravno pri njem dobila zatočišče in prehrano. Toda
najsi je dobila karkoli že, to ji nikakor ni zado-
ščalo; nekdanji ponos ji je še nadalje podžigal
srce in ga ohranjeval v jezi in sovraštvu. Dejstvo
je bilo, da žena ni hotela spremljati Gasparja
Ruiza pri nekem junaškem podjetju, ki ga je bil
sklenil najprej izvršiti. To ni bila malenkost: ve-

ljalo je namreč uničiti vse zaloge vojnih potreb-
ščin, ki so jih bile skrivoma nakopičile španske
oblasti v mestu Linarezu na jugu Gasparju Ruizu
so poverili samo majhno krdo vojakov, toda le-ti
so se izkazali vredne San Martinovega zaupanja.
Vreme jim ni bilo naklonjeno. Morali so prepla-
viti več naraslih rek. Kljub temu so jadno je-
zdili noč in dan, prehiteli sle, ki so nosili mestu
svarilne glasove, da nameravajo vstati iznenada
navali nanje, jo ubrali kakih sto milj daleč
vprav v srce sovražne dežele in že ob zori z
mečem v roki iznenadili majhno mestno posadko.
Ta je pobegnila, ne da bi se bila branila, in pu-
stila večino častnikov v Ruizovih rokah.

Silna eksplozija smodnika je končala upepe-
litev skladišč, ki so jih bili napadalci podstili.
Pjelihi šest ur nato pa so že z enako blazno na-
glico odpoketali, ne da bi bili le enega moža iz-
gubili. Kljub temu, da so bili napadalci sami iz-
borni vojniki, ne bi bili mogli izvršiti takega juna-
škega čina, da niso imeli še izbornejšega vodstva.

Jaz sem ravno obedoval v glavnem stanu, ko
je Gaspar Ruiz osebo prinesel poročilo o svo-
jem uspehu. In to je bil velik udarec za rojalis-
tične čete. Za dokaz svojega dela je razvil pred
nami zastavo tiste posadke. Potegnili jo je izpod
svojega plašča in jo zavijtel na mizo. Mož je bil
ves spremenjen: nekaj vrisku in pretnji podob-
nega se mu je odražalo z obraza. Stal je za stolom
generala San Martina in ponosno meril prisotne z
očmi. Na glavi je imel okroglo modro čepico, ob-
robljeno s srebrnimi resticami, in na njegovem
zagorelem tilniku smo mogli opaziti veliko belo
brazgotino.

Nekdo ga je vprašal, kaj je storil z ujetimi
španskimi častniki.

On je zaničljivo skomignil z rameni. »Kakšno
vprašanje! V strankarski vojni ni dobro obreme-
njevati se z ujetniki. Izpustil sem jih — in tukajle
so čopi njihovih sabelj.«